

PIIRIST PIIRINI

EESTI PIIRIVALVE AJAKIRI NR 3 (8)
2009

Piirivalve perepäevad 2009

**Merepäästeõppus GULF SPEAR
pakkus rõõmu uutest kogemustest**

Persoon: Inge Lindsaar

Eestlased Kaukaasia lukku parandamas

**Rahvusvahelisel pinnal päästjate
kokkutulekul valitses meeskonnavaim**

Armeekindral Pronitševi visiit

22.-23. juulil tegi Vene Föderatsiooni Föderaalse Julgeolekuteenistuse direktori 1. asetäitja, piirivalveteenistuse ülem armeekindral Vladimir Jegoroviš Pronitšev visiidi Eestisse. Piirivalveametis toimunud töökohtumisel arutati üldist olukorda piiridel ning tehti tulevikuprognose.

Lisaks Piirivalveametile külastas armeekindral Pronitšev ka siseministeeriumi ning kohtus siseminister Marko Pomerantsiga.

Armeekindral V. Pronitšev töötab Vene Föderatsiooni Piirivalveteenistuse ülemena 2003. aastast. Eestit külastas Pronitšev esmakordselt.

Toimetuse veerg

Tere tulemast lugema meie järjekordset Piirist Piirini numbrit. Selle numbriga oleme jälle tagasi vanadel radadel ning ühelegi piirkonnale või asutusele me ei keskendu. See ei tähenda aga, et huvitavat lugemist ei oleks. Piirivalve jaoks oli üheks suve suursündmuseks suvepäevade toimumine Valkla rannas. Tehti sporti, esmaettekandele tulid mitmed lavatööd ning tantsiti varahommikuni. Eriliseks tegi ürituse see, et korraldajad ja finantseerijad olid piirivalvurid ise – riigi raha jäi seekord puutumata.

Ajakirjast leiab loo Eesti-Gruusia koostööprojektist vähendamaks rahvusvahelise autode smuugeldamise juhtumeid. Persooniloos tutvume lähemalt Piirivalveameti Rahvusvahelise Koostöö osakonna ülema piirivalvemajor Inge Lindsaarega, kellel on olnud põnev elu nii uurijana miilitsas ja kriminaalpolitseis kui ka piirivalve juhtivatel kohtadel. Ajakirjast saab teada ka sellest, millised olid selle suve peamised rikkumised ja sündmused piiripunktides. Need on vaid mõned lood meie sellekuisest valikus. Soovime teile head sügist ning kohtume juba talvel kui ilmub Piirist Piirini viimane number.

Toimetus

Pärnu mnt 139/1, Tallinn 11317
Telefon: 614 9025
press@pv.ee

Peatoimetaja: Tanel Saarmann

Janne Mets

Kaisa Pungas

Kirke Klemmer

Riin Kiik

Sirje Sarapu

Fotod: Jaan Rõõmus

Makett: Indrek Sarapuu

Küljendus: Walter Agentuur

Esikaanefoto: Paadiralli perepäevadel (Jaan Rõõmus)

Tagakaanefoto: Piirivalvekolledži kadetid
esimesel rivistusel (Jaan Rõõmus)

Sisukord

Uudised lk4

- + Piirivalvet esindas võidupüha paraadil piirivalvekadettide paraadrühm
- + Piirivalve Lennusalga helikopter suundus kadunud kalameest otsima
- + Muudatused Piirivalveameti juhtkonnas
- + Piirivalve ja Smartdust Solutions asusid arendama piirivalvamise tulevikutehnoloogiat
- + Eesti ja Soome piirivalve juhid arutasid kahepoolset koostööd
- + Piirivalve Lennusalk osales merepäästeõppusel „Baltic Bikini 2009”
- + Piirkondlikud uudised
- + Piirivalve auastmete andmine

Kordaminek lk6

- + Merepäästeõppus „Gulf Spear 2009” pakkus rõõmu uutest kogemustest

Perepäevad lk9

- + Piirivalve perepäevad 2009

Arvamus lk13

- + Pöördumine

Persoon lk14

- + Inge Lindsaare ilusaimad aastad on möödunud piirivalves

Teenistus piiril lk17

- + Suvi 2009 jääb meelde ebaseaduslike sisserändajate arvukusega
- + Navigatsiooniperioodi tegemistest Lääne PVP-s
- + Mehikoorma kordon saab renoveeritud teenistus- ja olmeruumid
- + Rahvusvahelisel pinnaltpäästjate kokkutulekul valitses meeskonnavaim

Koostöö lk25

- + Eestlased Kaukaasia lukku parandamas

Haritud piirivalvur lk27

- + Piirivalvekolledži raamatukogu uusi raamatuid
- + Põhiõigused lühiajalisel kinnipidamisel
- + Parvlaeval St Ola toimus suur merepäästeõppus
- + Kagu Piirivalvepiirkonnas koolitati piirivalvureid sõidukite identifitseerimise alal
- + Toimus merepäästeõppus „Liivi laht 2009”

Hobi lk32

- + Me gusta el futbol

Sport lk33

- + Kolmteist piirivalvurit käis ohutut jalgrattasõitu propageerimas

Summary lk35

Uudised

Piirivalvet esindas võidupüha paraadil piirivalvekadettide paraadrühm

23. juunil toimunud võidupüha paraadil Jõgeval esindas Eesti piirivalvet Sisekaitseakadeemia piirivalvekolledži piirivalvekadettide paraadrühm, liputoimkond ning neljaliikmeline piirivalveohvitseridest koosnev piirivalve liputoimkond.

Piirivalvekadetid kandsid paraadil lisaks piirivalvelipule ka Sisekaitseakadeemia lippu.

Piirivalve Lennusalga helikopter suundus kadunud kalameest otsima

23. juunil toimunud võidupüha paraadil Jõgeval esindas Võidupüha paraadil oli planeeritud piirivalve helikopteri Agusta Westland AW 139 ülelend, kuid paraadi hommikul tuli Kuressaare Merevalvekeskuselt teade, et Soela väinas on ümberlâinud paadist üks mees kadunuks jäänud ning kopteri-meeskond väljus koheselt otsingule.

Ülelend paraadil jäi sooritamata, kuid pärastlõunal transporditi Jõgeval süüdatud võidupüha tuli ja tuleviijatest kaitseliitlased kopteriga Pärnumaale, Saaremaale, Hiiumaale ja Läänemaale.

Muudatused Piirivalveameti juhtkonnas

30. juunil nimetati Piirivalveameti staabiülema kohustetäitjaks piirivalvekolonel Toivo Sander.

Seni Piirivalveameti personali- ja dokumendihalduse osakonda juhtinud piirivalvekolonel Toivo Sander teenib piirivalves alates 1991. aastast.

Enne personali- ja dokumendihalduse osakonna ülema ametikohale asumist on ta töötanud Narva piirivalvekorooni staabiülemana, Ida-Viru Piirivalvepiirkonna staabi teenistusjaoskonna ülemana, Narva-Jõesuu Piirivalve õppekeskuse ülemana, Piirivalveameti personaliosakonna arvestusjaoskonna ülemana ning personali ja dokumendi-

halduse osakonna ülema asetäitjana.

Senine Piirivalveameti staabiülem piirivalvekolonel Rein Orav siirdus tööle välisministeeriumisse.

Piirivalve ja Smartdust Solutions asusid arendama piirivalvamise tulevikutehnoloogiat

3. juulil allkirjastati koostööleping Piirivalveameti ja Smartdust Solutions OÜ vahel, et arendada ja testida reaaltimingumustes täiesti uutset elektroonilist valvesüsteemi, mis võimaldab tulevikus lihtsamalt ja kiiremini piiririkumisi avastada.

Smartdust Solutions OÜ juhatuse liikme Jaanus Tamme sõnul on tegemist uudse kaablivaba piirivalvamise tehnoloogiaga, kus mitmete erinevate omavahel raadio teel ühendatud sensorite kombineerimine tagab täpsema ja efektiivsema perimeetri sissetungijate avastamise. Valvesüsteemi arendatakse Eestis.

Eesti ja Soome piirivalve juhid arutasid kahepoolset koostööd

11. augustil kohtusid Lääne Piirivalvepiirkonna staabis Eesti Piirivalveameti peadirektor piirivalvekolonel Roland Peets ja Soome Piirivalveameti ülem Jaakko Kaukanen eesmärgiga tõhustada koostööd.

Kohtumise raames vaadati üle kahepoolne koostööprotokoll, arutati Politsei- ja piirivalveameti loomise mõju kahepoolsele koostööle, arengusuundi koostöös Euroopa Liidu ja kolmandate riikidega.

Visiidi raames tutvus Soome piirivalveameti ülem piirivalve-laevaga Valve ning külastas Kuressaare linnust.

Soome Piirivalveameti ülem tutvus põhjalikult piirivalvelaevaga Valve

Piirivalve Lennusalk osales merepäästeõppusel „Baltic Bikini 2009“

10.–15. augustini toimus Eesti, Läti ja Leedu õhuvägede ühine merepäästeõppus „Baltic Bikini 2009“. Õppusel osales Piirivalve Lennusalk kahe Agusta Westland AW 139 helikopteriga.

Õppuse raames viidi läbi öine treening, mis andis võimaluse harjutada merepäästet pimedal ajal. Piirivalve päästekopteri meeskond sai harjutada pimedal ajal päästeparvelt korraga seitsme inimese vintsimist, samuti koostööd teiste ametkondadega.

Igal aastal toimuva õppuse eesmärgiks on harjutada õhusõidukite meeskonnaliikmete tegevust lennuõnnetuse korral ning õhuväe, mereväe, piirivalve ja merepäästkeskuste päästealast koostööd.

„Baltic Bikini“ merepäästeõppust korraldatakse igal aastal erinevas Balti riigis, sel aastal Eestis toimunud õppuse korraldas Eesti õhuvägi.

Lääne Piirivalvepiirkond

Tähelepanelikud piirivalveohvitserid avastasid seadust rikkunud isikud.

Kolmapäeval, 12. augustil kell 12.30 avastasid Lääne Piirivalvepiirkonna ohvitserid Pärnu maakonnas Pärnu lennuvälja lähedal kaks meeskodanikku, kes tegelesid kaabli põletamisega. Kolmas meesterahvas istus eemalseisvas autos.

Üks ohvitseridest andis juhtumist teada Pärnu piirivalvekordoni korrapidajale ning palus välja saata toimkonna.

Kuna tekkis kahtlus, et põletatav kaabel võib olla varastatud ja väliste tunnuste põhjal võis arvata, et isikud olid tarvitanud narkootilist ainet, kutsuti välja ka politsei.

Sündmuskohale sõitnud Pärnu piirivalvekordoni toimkond asus isikuid tuvastama.

Isikute dokumentide kontrollimise ajal istus üks kaablit põletanud meesterahvas autosse Ford Mondeo, käivitas mootori ning

sõitis minema ühesuunalisel teel vastassuunas Pärnu lennujaama poole.

Kohe teavitas piirivalvetoimkond kahe mehe põgenemisest kordoni korrapidajat ja politseid, mispeale kordonist välja sõitnud piirivalvetoimkonnal õnnestus põgenejad peatada lennujaama suunduval teelõigul. Piirivalveametnike peatatud sõidukis oli sel hetkel ainult üks isik.

Kohale jõudnud politseipatrull toimetas kaks kinnipeetud meesterahvast narkojoobe tuvastamiseks Lääne Politseiprefektuuri Pärnu politseiosakonda.

Sündmusest informeeriti ka Keskkonnainspektsiooni, kes tegi sündmuskohal keskkonnakahjude hindamise. Põletatud sidekaabel toimetati hoiule.

Põhja Piirivalvepiirkond

Põhja Piirivalvepiirkond ja Põhja Politseiprefektuur tõhustavad koostööd.

15. juunil 2009 sõlmisid Põhja Piirivalvepiirkond ja Põhja Politseiprefektuur vara kasutamise lepingu, mille alusel andis Põhja Piirivalvepiirkond Politseiprefektuuri künoloogiateenistusele kasutamiseks aadressil Süsta 15 asuvad väravahoone II korruse ametiruumid ja territooriumil ala, millele Põhja Politseiprefektuuril on õigus ehitada teenistuskooerte aedikud ning jalutus- ja treeningala.

Samal päeval sõlmiti kahe asutuse vahel ka teenistuskooerte kasutamise kokkulepe, eesmärgiga osapoolte käsutuses olevaid teenistuskooeri ühiselt kasutada õigusrikkumiste ennetamisel, tõkestamisel ja avastamisel ning avaliku korra kaitsel.

Mõlemale dokumendile kirjutasid alla Põhja Piirivalvepiirkonna ülem piirivalvekolonelleitnant Mart Savioja ja Põhja Politseiprefektuuri politseiprefekt Elmar Vaher.

Tänase päeva seisuga on politsei poolt välja ehitatud teenistuskooerte aedikud ning jalutus- ja treeningala. Samuti toimib hästi piirivalve ja politsei teenistuskooerte ühine koolitamine.

Põhja Piirivalvepiirkonna ja Soomelahe Merevalvepiirkonna kahepoolne merepäästeõppus

13. juulil 2009 toimus Tallinna lähel Põhja Piirivalvepiirkonna ja Soomelahe Merevalvepiirkonna kahepoolne merepäästeõppus.

Õppusest võtsid osa Piirivalve Lennusalga helikopter, Põhja Piirivalvepiirkonna operatiivinformatsiooni- ja mereseirekeskus ning Soome piirivalvelaev Merikarhu. Õppusele järgnes kokkuvõtete tegemine Merikarhu pardal ja edasi suunduti ekskursioonile Laidoneri muuseumi.

Õhtul toimusid sportlikud mängud Merikarhu meeskonna, meie piirivalvelaevade meeskondade ja Tallinna kordoni isikkoosseisu osalusel. Nokia kummikuvistes saavutasid ülekaaluka võidu soomlased, aga võrkpallis olid tublimad meie piirivalvurid. Õhtu lõppes Merikarhu meeskonna meeleoluka kontserdiga laeva pardal.

14. juulil 2009 toimus Põhja Piirivalvepiirkonna ja Soomelahe Merevalvepiirkonna juhtkonna töökohtumine, kus arutati edaspidiseid koostöövõimalusi. Samuti toimus teabepäev, millest võtsid osa Merikarhu meeskond, Tallinna, Paldiski ja Muuga piirivalvekordonite ülemad ning piirivalvelaevade PVL-103, PVL-107, PVL-109 ja PVL-202 komandörid.

Teabepäeval tutvuti Soome piirivalvelaevade teenistuse organiseerimisega selle edaspidiseks võimalikuks rakendamiseks ka meie piirivalvelaevade teenistuse planeerimisel.

Kahepoolse merepäästeõppuse võib Põhja Piirivalvepiirkonna ülema piirivalvekolonelleitnant Mart Savioja sõnul lugeda igati kordaläinuks.

Võit Nokia kummikuvistes läks Merikarhu meeskonnale

Foto: Tallinna kordon

Piirivalve auastmete andmine

Siseministri 3. juuli käskkirjaga anti auastmed kaheksale piirivalveohvitserile.

Piirivalvekapten

piirivalveleitnant Jelena Pettai
piirivalveleitnant Jürgen Saarniit
piirivalveleitnant Margus Tamm

Piirivalveleitnant

piirivalvenooremleitnant Rait Kapp
piirivalvenooremleitnant Aleksander Ljubajev
piirivalvenooremleitnant Arbo Sillaots
piirivalvenooremleitnant Taimo Tooming
piirivalvenooremleitnant Heigo Vija

Merepäästeõppus „Gulf Spear 2009” pakkus rõõmu uutest kogemustest

25. augustil korraldas piirivalve Naissaare lähedal viimase viie aasta suurima merepäästeõppuse. Kui tavaliselt imiteerib õnnetuslaeva mõni piirivalve alus, siis seekord oli kasutada Tallinki reisilaev Victoria I, mis lisas õppusele reaalse mõõtme. Mida kujutab endast rahvusvaheline kolmepoolse merepäästeõppuse ettevalmistamine ja kuidas läks õppusel osalenud ligi 300 inimese tegevuse koordineerimine, rääkisid Kalmer Sütt, Mati Iila ja Danel Tüür Piirivalveameti mereturvalisuse jaoskonnast.

Hästi planeeritud ja läbi viidud õppus, millele antakse adekvaatne hinnang, võib esile tuua puudused planeerimisel, heita valgust nõrkadele kohtadele teenistuses, kaasatavates jõududes ning osutada valdkondadele, kus läheb vaja täiendavat väljaõpet või ressursi.

Ootusärev hetk enne õppuse algust

Stsenaariumi loomisel saadi innustust tõsielust

Õppuse stsenaariumi ettevalmistamisega tegele tud Piirivalve ameti mereturvalisuse jaoskonna lennupääste spetsialist Mati Iila sõnul olid õppuse stsenaariumi kavandamisel peamiseks inspiratsiooniallikaks suuremad mereõnnetused, reisilaevade kokkupõrked ning piirkondlik riskianalüüs (Soome lahe laevaliikluse riskianalüüs, majandus- ja kommunikatsiooniministeerium 2007).

Planeerimisel olid abiks varasemate kolmepoolsete õppuste kogemused. Eesti, Soome ja Vene piirivalve kolmepoolse koostöö iga-aastane merepäästeõppus on toimunud 1995. aastast alates. Eesti korraldas õppust viiendat korda.

„Õnnetusteks tuleb valmis olla, need tulevad kindlasti, küsimus on, millal.“

Meie õppusele tingimustelt väga sarnane mereõnnetus leidis aset 23. juulil 2009, kui reisiparvlaevad Gotland ja Gotlandia II Stockholmi skäärides kokku põrkasid. Kahe parvlaeva pardal oli kokku rohkem kui 1800 reisijat. Tänu sellele, et suuremaid vigastusi saanud Gotlandia II korpuse taga olnud reisijatesalong oli tühi, piirdus kannatanute arv ainult 15-ga (õnnetus toimus lõuna ajal ja enamik reisijaid oli söögisalongides),“ kirjeldas Mati Iila.

Tänu Gotlandia juhtumile oli nii Tallinki kui ka reisiparvlaeva laevapere õppusest väga huvitatud, aktiivne ja valmis edasiseks koostööks päästevaldkonnas.

„Gulf Spear 2009“ stsenaariumi järgi põrkasid Naissaare lähedal kokku reisilaev ja lõbusõidualus. Kokkupõrke tagajärjel lõbusõidualus uppus, reisilaeva korpused sai vigastada, laeva pardal toimusid plahvatused ning suits levis reisijate tekile. Reisijate hulgas oli mitmeid kannatanuid, üle kümne inimese sattus vette.

„Stsenaariumi loomisel pidime arvestama, et kõigile osalistele, osalevatele üksustele on vaja leida piisavalt praktilist tegevust. Eeldasime, et kui Eesti üksused on stsenaariumi järgi hõivatud, siis on alust appi kutsuda naaberriikidest,“ ütles Iila.

Rusikareegliks rahvusvaheliste õppuste kavandamisel on 18–12-kuuline planeerimistsükkel. Kui lugeda planeerimise alguseks 2009. aasta eelarve ja asutuse tööplaani kinnitamisest, siis mahuti selle kriteeriumi raamidesse. Õppuse planeerimis- ja juhtimisstruktuuride, stsenaariumi kavandamist ja dokumentatsiooni välja töötamist alustas tollane merepääste jaoskond 2009. aasta jaanuari lõpus.

Õppuse korraldusliku poolt tagant järele analüüsid, tõi Mati Iila esile ka mõningaid probleeme: „Kuna õppuse planeerimise ja korraldamise lõppfaas jäi suvepuhkuste perioodi, põhjustas see lisapingeid ja vajakajäämisi nii ettevalmistuses, valmisolekus kui ka läbiviimises. Takistavateks asjaoludeks planeerimisel olid ühtse planeerimismetoodika puudumine ja

Vigastatud enne evakueerimist 11. tekil

suhteliselt pingeline ajagraafik. Teatud faasides oleks pidanud meeskonnatöö olema parem.“

Mati Iila sõnul võiks õppuse kokku võtta järgmiselt: „Kui klassikuid parafraseerida, siis mida rohkem on dokumente planeerimisel, seda vähem kulub seda õppusel.“

Õnnetusteks tuleb valmis olla

Kolm tundi väldanud õppusel vastutas sündmuse lahendamise eest piirivalve operatiivinformatsiooni- ja mereseirekeskus. Eesti piirivalve alused osalesid nii hukkunud laeva imiteerimisel kui otsingu- ja päästetöödel. Helikopterid toimetasid laeva meditsiinipersonali ja evakueerisid kannatanuid.

Õppuse raames harjutati häireteate edastamist, tulekahju kustutamist reisilaeval, kannatanute transportimist laevalt mandrile, otsingu- ja päästetöid merel. Ohu korral on äärmiselt oluline kiire reageerimine ja operatiivne juhtimine, õppus andis võimaluse harjutada ka mastaapse õnnetusjuhtumi koordineerimist.

Õppusel osalesid Tallinki reisilaev Victoria I, Eesti piirivalve laev PVL-103 Pikker, piirivalvekaater, kiirpaat ja helikopter.

„Suurõppuse puhul on igati loogiline, et avastatakse ümberkorraldusi vajavaid valdkondi või asjaolusid, mis edaspidi suuremat tähelepanu nõuaksid.“

Soome piirivalve ja Vene piirivalve osalesid õppusel mõlemad ühe laeva ja ühe helikopteriga.

Piirivalveameti mereturvalisuse jaoskonna ülem piirivalveleitnant Kalmer Sütt tõstis esile seda, et õppuse raames saadud teadmised ja kogemused aitavad parandada otsingu- ja päästevõimekust.

„Õppused on vajalikud eelkõige selleks, et hoida juhtumitele reageerivate üksuste professionaalsust võimalikult kõrgel. Eesmärk on olla valmis reageerimaks võimalikele õnnetusjuhtumitele, sest praktilise kogemusega on raskem reaalseid juhtumeid lahendada,“ ütles piirivalveleitnant Kalmer Sütt.

See, et õppuse tulemusel avastatakse mõningasi ümberkorraldusi vajavaid valdkondi või asjaolusid, mis edaspidi suuremat tähelepanu nõuaksid, on suurõppuse puhul igati loogiline ja vajalik. Piirivalveleitnant Kalmer Sütti sõnul sai kogu stsenaarium läbi mängitud ning õppus täitis oma eesmärgi: „Õppuse puhul ongi ju oluline see, et saaksime alates planeerimisest kuni reaalse õppuse lõpuni informatsiooni, mis aitab meid edaspidiste sihtide seadmisel. Esimese kogemuse kohta sujus väga hästi õhusõidukite koordineerimine. Samuti on hea meel, et Tallinki kui regiooni suurima operaatoriga on tekkinud meeldiv koostöövaim.“

„Gulf Spear 2009“ tõi veel kord esile, kui oluline on sündmuse juhtimise sujuv ja kiire korraldamine. „Leian, et kogu sündmuse koordineerimine oleks võinud olla parem. Eesti otsingu- ja päästevõimekuse seisukohalt oleks parim, kui päästeoperatsiooni koordinaatorile kehtestataks naaberriikidega sarnased nõuded – sellisel vastutusrikkal ametikohal töötamiseks peaks olema lennundus- või merendusharidus ning vastava ala pikaajaline kogemus.“

Sütti hinnangul tuleks operatiivinformatsiooni- ja mereseirekeskusele kasuks kriisisituatsioonis toimimise koostööprotseduuride loomine: „Selgema vajaks määratlemist, kuidas käib info liikumine mereseirekeskuse ja häirekeskuse vahel, kuidas moodustada mereseirekeskuse juurde staap, kuidas organiseerida sündmuskohale meedikud, politseinikud ja päästetöötajad. Kui jätkame õppuselt saadud kogemuste põhjal tööd, siis usun, et tulevikus on operatiivinformatsiooni- ja mereseirekeskuse koordineerimisvõimekus märgatavalt suurem.“

Õppuse kontrollkeskuse meeskonda kuulunud piirivalvenoo-remleitnant Danel Tüür viibis õppuste ajal Victoria I sillal ja jälgis õppuse kulgu, et kõik läheks vastavalt protseduuridele.

„Kõik õppustel osalenud püüdsid anda endast parima ja valitses positiivne õhkkond. Arvan, et väga oluline on mitte lasta

pingel ennast maha murda ja olla positiivne ning teha õigel ajal õigeid otsuseid,“ lausus Tüür.

Danel Tüür oli kolleegidega mereturvalisuse jaoskonnast nõus: „Harjutamegi ju selleks, et tegelikus olukorras paremini toimida. Seda saavutab ainult koostöö koos harjutamisega. Tehti ka vigu, nüüd tulebki neid analüüsida ja nendest õppida. Õppus näitas hästi ära meie nõrgad kohad, millega tuleb tööd teha. Parema juurde jõutakse läbi oma vigade tunnistamise ja nendest õppimise.“

Meditsiiniline abi jõudis laeva ka operatiivpaatidega

Victoria I kapteni tänamine

Piirivalve perepäevad 2009

1.-2. augustini toimusid puhkekeskuses “Valkla Rand” piirivalve XIV perepäevad. Nagu peadirektor perepäevade avakõnes ütles, oli kokkukulnuid pisut vähem kui 2006. aasta perepäevadel ja pisut enam kui esimestel perepäevadel: kui täpne olla, siis viibis kohal peaaegu 400 inimest.

Perepäevade korraldamine sujus oluliste tõrgeteta – kõik kulutused kaeti osalustasudest, tühja kõhuga keegi ei jäänud, planeeritud võistlused toimusid ning nii õnnestus korraldada kõigile üks tempokas ja tore päev.

Perepäevade peakorraldaja Kalle Kaljuste sõnul ei esinenud ühtegi suuremat korralduslikku probleemi, tänu väga heale meeskonnale läks kõik hästi.

”Huvitav kokkusattumus oli see, et kui korraldustoimikond üks õhtu varem kohale jõudis, sadas paduvihma. Perepäevade ajal oli küll väiksemaid vihmabinaid, kuid üldiselt ilma midagi ära ei rikkunud ja ilmataat soosis seekordset üritust. Kohe, kui perepäevade lõppesid algas taas laus-sadu,” kirjeldas Kaljuste.

Rahvas tuli kaasa ka isetegevuskavade ideega, mis lisandus perepäevade programmi viimasel hetkel. Peaaegu kõik asutused löid kaasa, mis näitas, et väljapakutud teema – ühendasutus – läheb inimestele korda.

”Erinevalt varasemast oli perepäevade tegevus surutud 24-26 tunni sisse. Sellegipoolest suutsime sellest ajast võtta maksimumi – midagi ei jäänud tegemata,” ütles Kalle Kaljuste.

Maire Joamets, kes vastutas toitlustamise eest, tundis samuti heameelt igati korda läinud ürituse üle.

Luuaviske idee sündis alles kohapeal

Traditsiooniliste spordivõistluste hulka lisandus tänavu kaks uut ala – luuavise ja sangpommeihte teatevõistlus, mis kohe osalejate seas väga populaarseks osutusid. Tulemused on fikseeritud ning järgmisel korral on, mille nimel pingutada, et ka värsketel aladel uusi rekordeid püstitada.

Luuaviske populaarsus oli tõepoolest väga meeldiv üllatus, seda enam, et uudse ala idee sündis vaid õhtu enne perepäevade algust. Kagu Piirivalvepiirkond, kelle ülesandeks oli võistluste korraldamine täiskasvanutele, oli juhuslikult kaasa võtnud kaks luuda ning otsustatigi, et neid saab sportlikus võtmes ära kasutada. Võidutulemuseks märgiti 30,06 meetrit ja see on automaatselt piirivalve kõigi aegade luuaviskamise rekord.

Sangpommiheite teatevõistluses pidid kolmeliikmelised võistkonnad heitevahendi kolme peale kõige kaugemale viskama. Sinna, kuhu üks liige sangpommi visata suutis, sealt jätkas kaaslane. Kolmanda inimese viske järel saadi kätte lõpptulemus. Kontide ragiseses ja lihaste välkudes toimunud võistluse võitis Kagu Piirivalvepiirkonna 2. võistkond koosseisus Martin Torim, Argo Laaneväli, Raido Haljaste.

Lapsed said perepäeval tegutseda mitmel rindel. Kõige pisemad said käia huvitava muinasjutu otsimise rännakul ning ehitada liivalosse. Mängida sai ka rahvastepalli, proovida kätt õhupüssist laskmises ja nooleviskes.

viiakse läbi ühispatrulle ja -operatsioone. Kõige enam ühispatrulle toimub politseiga, ligi 40–70 patrulli kuus. Kordoniist saadetakse aastas välja kokku enam kui tuhat patrulli.

Rannavolle

2-liikmelised võistkonnad

- I Laanemaa/Jaaska
- II Kiviselg/Kiviselg
- III Torim/Laaneväli

6-liikmelised võistkonnad

I Kirde PVP

Aimar Köss
Valeri Kiviselg
Krister Milk
Mart Kiviselg
Üllar Kustala
Voldemar Kangelaski
Kert Uustalu

II PVA

Jagnar Jaaska
Gert Laanemaa
Janek Mägi
Marika Ilves
Esko Neider-Veerme
Aare Evisalu
Indrek Jõgi

III Lääne PVP

Ülar Truu
Jaak Haamer
Janis Aksiim
Priit Käsk
Vaido Luks
Kaupo Nõgu

Rahvaste pall

I koht

Krister Nau
Sven Lepasaar
Günter Lellepruun
Heldur Heinlaid
Eelika Kiil
Kristel Milk

II koht

Rain Nõulik
Karl-Erik Laanet
Erik Hallikma
Jandre Ehtmaa
Agne-Liis Vesingi
Kristo Hütt
Aleks Kuuskmaid
Damier Khalilov

III koht

Morten Lillepruun
Maarja Ahel
Getter Niido
Dinara Khalilova
Jakob Kähr
Kristen-Jaan Tuvik

Luuavise

Mehed

I	Jaanus Breivel	30,06
II	Mauno Väljamäe	29,53
III	Martin Torim	26,56

Naised

I	Margarita Sander	18,91
II	Maire Joamets	18,54
III	Malle Ehlvest	17,74

Sangpommi võistlus

	I voor	II voor
I	Raido Haljaste	26
II	Kalev Padu	25
III	Eido Üksvärav	25

Sangpommi teateheide

- I Kagu PVP2** 15,69
Martin Torim
Argo Laaneväli
Raido Haljaste
- II PVA** 13,38
Kalle Kaljuste
Rando Kruusmaa
Jaanus Breivel
- III Lääne PVP2** 12,01
Kalev Padu
Mauno Väljamäe
Tarmo Visnapuu

Õhupüssitiir

Mehed

- I** Villu Joa 9
II Klaus Armanson 3
III Tiit Õispuu 3

Naised

- I** Malle Haljaste 8
II Velve Põldoja 4
III Urve Jaanimäe 3

Lapsed

- I** Kaupo Nõgu 4
II Janre Ehtmaa 0
III Heldur Heinlaid 0
IV Jaanika Jutt 0
V Triinu Jutt 0

Moeshow

Agne-Liis Jõgi
Marian Einsting
Hanna Liisa Kiil
Kristin Üksvärav
Kerstin Üksvärav

Täpsusvise

3-9 aastased

- I** Sander Brõsov
II Kert Lutt
III Arles Sander

10-15 aastased

- I** Kristen Milk
II Rain Nõulik
III Samela Kivilo

Pereteade

- I** perekond Kuusklaid
II perekond Milk
III perekond Nau

Pöördumine

Tõnu Hunt

Piirivalvekolonelleitnant

Piirivalve on täna hästi toimiv ning hästi juhitud organisatsioon. Meie inimesed on teinud palju tööd, et viia ühendasutusse neid teadmisi ja oskusi, mida oleme aastate jooksul kogunud.

Järgmisel aastal alustab tööd Politsei- ja piirivalveamet. Ühinevad organisatsioonid, millel on välja kujunenud oma identiteet ja organisatsioonikultuur. Arusaamad ja tavad, mis neis organisatsioonides juhtimismudelit ja juhtimisstiili kujundavad, on samuti paljuski erinevad. Juhtimismudelist sõltub suurel määral see, kas ühendatavad asutused muutuvad ka tegelikkuses ühtseks hästi toimivaks organisatsiooniks.

Muudatustega kohanemine ja nendega kaasaminemine tagab piirivalve valdkonna ja kogu organisatsiooni jätkusuutlikkuse ning planeeritud ja tasakaalustatud arengu. Minu kui piirivalve valdkonna juhi südameasi on aidata piirivalvel muudatustega kohaneda. Alati kerkib sisuliste ja organisatsioonide sisemist kultuuri puudutavate muudatuste küsimus: millise aja jooksul ja millises ulatuses? Olen seda meelt, et oluline on viia ellu muudatused, mis on hädavajalikud ühendasutuse toimimiseks, samal ajal tuleb eristada küsimused, millega ei ole mõtet kiirustada.

Kuna piirivalve toimib täna hästi, ei näe ma vajadust ühendasutuses põhivaldkondade vahelist ülesannete jaotust oluliselt muuta. Oma põhiülesandeid tuleb meil täita ka edaspidi, sest meil on selleks vajalik ettevalmistus ja parim praktika, mis on tunnustatud ka Euroopas. Püüan omalt poolt teha kõik, et anda piirivalve valdkonnas töötavatele inimestele võimalikult kiiresti kindlustunne ametikohtade osas.

On raske muuta inimeste juba väljakujunenud arusaamasid ja harjumusi, eriti neid, millele tuginedes oma igapäevaseid ülesandeid täidetakse, sest need on osa aastatega kujunenud identiteedist. Kõike, mis on seotud erinevate ühendatavate asutuste identiteetidega, saab suunatult arendada ning kujundada ainult tasakaalukalt, kuna need küsimused puudutavad töötajaid, nende emotsionaalset suhtumist uude organisatsiooni.

Ühendasutuse käivitamisega seotud personali muudatused ei saa olla suunatud ajalooliselt kujunenud identiteedi kiirele ja lõplikule ümberkujundamisele. On selge, et valdkondliku sümboolika ning traditsioonidega seotud teemade käsitlemine ja uute lahenduste otsimine peaks toimuma mõistliku aja möödudes, kui inimestes on selleks sisemine valmisolek, kui see tundub loomulik. Tänapäevaseks on ühendasutuse juhtkonna tasandil otsustatud, et ühtne vormiriietus võetakse kasutusele 3-aastase üleminekuperioodi jooksul. Uuel vormiriietusel kannavad kõik piirivalve valdkonnas töötavad inimesed piirivalve eraldusmärki piirikotkas.

Politsei- ja piirivalveameti tegevuse alustamist jälgivad meie koostööpartnerid nii riiklikul kui rahvusvahelisel tasandil. Oluline on riigi rahvusvahelistest kohustustest tulenevate ülesannete täitmine. Uue organisatsiooni esimestel tegutsemisaastatel on meie esimene ülesanne hoida kõrgel piirivalvamise professionaalset taset.

Lõpetuseks tõstan veel kord esile tähtsama:

Piirivalvur jääb piirivalvuriks. Sümboolika ja traditsioonid saavad muutuda juhul, kui oleme selleks valmis. Me tunneme oma valdkonda kõige paremini ja seisame ka edaspidi hea oma põhiülesannete täitmise eest.

Algamas on järjekordne peatükk piirivalve ajaloos, mille kirjutamine on meie kätes.

Inge Lindsaare ilusaimad aastad on möödunud piirivalves

Tanel Saarmann

Sõidan liftiga piirivalveameti maja seitsmendale korrusele, püüdes samal ajal ette kujutada, milline on too kõige kõrgemat auastet omav naine Eesti Piirivalves, kellega ma intervjuud lähen tegema. Silme ees kangastub üks karm õpetaja minu kooliajast – see, kes nalja ei mõistnud ja naerda ei osanud – irvitas vaid siis, kui kellelegi suure kahe päevikusse sai kirjutada. Sel hetkel avanes liftiuks ja kohe selgus, et minu hirmuunenägude kangelannast on asi väga kaugel. Võtsin kööginurgast kohvi ja astusin julgelt kabinetti, kus töötab rahvusvaheliste suhete osakonna ülem piirivalvemajor Inge Lindsaar.

Inge Lindsaar on sündinud 1965. aastal Võrus. Peres kasvas lisaks temale kuus aastat noorem õde. „Ma arvan, et mul on väga vedanud, sest mul on maailma kõige paremad vanemad“, ütleb Lindsaar. Tema ema on töötanud 32 aastat õpetajana ja vahepeal ka õppealajuhatajana. Isa oli samuti alguses pedagoog, siis aga suundus ehitustööle, kus juba sel ajal rohkem maksti. Lindsaar mäletab, et vanemad olid oma tööga väga hõivatud. Kuna neil polnud oma laste kasvatamiseks palju aega, tegeles nendega põhiliselt vanaema.

Lindsaare pere sai nõukogude ajal tunda peaaegu kõiki selle aja koledusi – isapoolsed vanemad viidi Siberisse ning isa vend, kes oli tol ajal kõigest 16-aastane, tapeti jõhkralt, kui venelased Eestisse sisse tulid. Põhjuseks oli Eesti lipp maja katusel.

„Ma ei tea, kuidas see juhtus, aga kõikidest kahtedest said võluväel viied.“

Õpetaja tütar ja tema kavalused

Kooliaeg oli ilus ning nagu korralikule tütarlapsel kombeks, oli Lindsaar üldiselt hea õpilane. Ikkagi õpetaja tütar: „Oli õpetajaid ja õppealajuhatajaid, kes kandsid minu käekäigu eest erilist hoolt ja kandsid minu tegemistest ja tegemata jätmistest emale ette. Keskkooli ajal sättisin ma aga sisse kaks päevikut, üks viite ja teine kahtede jaoks,“ muigab Lindsaar. Klassis oli kokku 36 õpilast, kellest vaid neli olid poisid. Lindsaarele meenub sõjalise algõpetuse tund. Vene keelega oli Lindsaare klassil kehvasti, sest hea südamega vene keele õpetaja mõistis, et kui ei taheta õppida, pole mõtet ka sundida. Sõjalise õpetaja oli aga vene sõjaväelane, kes ei rääkinud sõnagi eesti keelt ja patt oleks olnud temalt seda ka nõuda. „Kui ei osatud lihtsamaid sõnu, mis siis veel granaadi ehitusest ja Kalašnikovi automaadist rääkida,“ räägib Lindsaar.

Ei maksa unustada, et klassis olid suuremalt jaolt tüdrukud, kelle huvi sõjatehnika vastu pole üldiselt kuigi suur ning seega oli paratamatu, et nii mõnelgi ähvardas kevadel tunnistusele tulla hinne kaks. Keskkooli komsomolisekretärina korraldas Lindsaar muu hulgas üritusi ning nüüd korraldatigi suur koosolek, kuhu kutsuti esinema toosama õpetaja. Meelitatud mehe käest küsiti pärast esinemist, et kas oleks võimalik hinded ikka korda saada. Tahtsid ju kõik kõrgkooli pääseda: „Ma ei tea, kuidas see juhtus, aga kõikidest kahtedest said võluväl viied,” meenutab Lindsaar ning lisab, et midagi totramat annab otsida kui sõjalise algõpetus vene keeles.

Karmi töö kõrvalt õppimine

1984. aastal proovis Lindsaar sisse saada õigusteaduskonda, aga sel aastal eelistati värskelt sõjaväest tulnud mehi. Tuli minna tööle ning 7. jaanuaril 1985 algas Lindsaare karjäär siseministeeriumi haldusalas, esmalt miilitsana. Õigusteadust ei saanud ta enam päevasesse õppesse õppima minna ning kõige tipuks armus Lindsaar lausa nii, et kogu maailm oli pea peale pööratud. Ta läks kaugõppesse ning aasta hiljem abiellus. „Olen proovinud praegustesse õppivatesse alluvasse mõistvalt suhtuda, sest mind ei toetanud keegi ja töö kõrvalt oli väga raske õppida,” räägib Lindsaar. Ta lisab siiski, et soovitab enne õppida ja siis tööle minna. Viimast jõuab tema meelest teha terve elu. Lindsaar arvutab pisut ja ütleb, et tal on kokku kolmkümmend seitse aastat tööstaaži. Siiski ei alustanud ta oma karjääri mitte kuueaastasena, lihtsalt aastatel 1991–1994 arvestati staaži kolmekordselt.

Miilitsas oli Lindsaar alguses analüütik, aga siis sai temast uurija. See oli raske aeg, mida ta eriti meenutada ei taha. Kohe esimene kriminaalasi oli surmaga lõppenud avari – poeg oli ema surnuks sõitnud. „Emotsionaalselt oli ju poeg oma karistuse kätte saanud, aga uurimises ei saa emotsioone arvestada, seega tegelesin juhtumiga põhjalikult ja saatsin prokuratuuri,” räägib Lindsaar. Tol ajal oli kuritegevusel oma kindlad jooned – lõviosa kuritegudest moodustasid esiklaaside ja rehvide vargused. Üldiselt oli aga Võrumaa rahulik paik, tapmisi eriti ette ei tulnud. „Sellist tööd ma enam tulevikus kindlasti teha ei tahaks, see on väga raske amet ja mulje, mis teleserialidest jääb, on väga petlik,” räägib Lindsaar.

Kohtumine Rootsi kuningate dünastia järeltulijaga

Muidu karmi töö juures meenub Lindsaarele ka naljakaid juhtumusi. „See on vist siiani nii, et kannatanule ei saa kohtupühhiaatrilist ekspertiisi teha. Kui aga tuleb avaldus kannatanult, kus ta väidab, et on Rootsi kuningate dünastia järeltulija ja kohalik esindaja Eestis ning tema vastu toime pandud jõhkrate kuritegude eest tuleks karistada rajooni prokuröri ja psühhiaatrit, siis paneb ikka mõtlema küll,” meenutab Lindsaar muiates.

1991. aastal läks Lindsaar rotatsiooni käigus tööle kriminaalpolitseisse ja nii jõuab jutt korraks puudutada ka hetkel

Lääne-Balkani riikide piirivalvete kordoniülemate seminari avamas

Autasustamine Soome piirivalve teeneteristiga

nii aktuaalset ühendasutuse teemat: „Mind see ei kohuta, reorganiseerimine on läbi aegade olnud populaarne. Kõigepealt olime Tartu rajoonide vahelise uurimisosakonna uurijad, siis sai meist mõne aja pärast Tartu rajoonide vahelise uurimisosakonna Võru uurimisbüroo uurijad. Läks veel aega mööda ja siis olime juba pagan teab mis uurimisosakonna Võru uurimisbüroo uurijad – kõike seda 12 kuu jooksul,” meenutab Lindsaar. Sealjuures jäid samaks nii tema töölaud, tool ja kabinet. Aasta lõpus kokkuvõtteid tehes täheldas uurimisosakonna ülem, et 12 kuu jooksul ei ole neid liide-

tud vaid kahe kohaga – Petseri mungakloostri ja Kuremäe nunnakloostri. Liideti-lahutati ning häid lahendusi justkui ei leitud. Töötaja jaoks ei muutunud midagi ja ka nüüd arvab Lindsaar, et ühendatud töötajatele ei too liitmine kaasa mingeid muudatusi.

Piirivalvesse tulek ja miljonäri kinnivõtmise

Aastatel 1991–1993 töötas Lindsaar kriminaalpolitseis, siis aga tuli saatuslik hetk – ühendust võeti piirivalvest. Kutsuti tööle. Kriminaalpolitseis oli Lindsaarel aga hea koht ning ta tegeles juba ka uue kaadri koolitamisega. Siiski otsustas ta minna jutule Võru staapi, kus teda ootas Rein Orav. Räägiti maast ja ilmast ning enne lahkumist andis Lindsaar lubadusi, mille täitmise kohustust ta endale ei võtnud. Mõni kuu hiljem, kahe lapsega väljas jalutades, astus krapsakalt ligi Rein Orav ning ütles kõva häälega: „Mida sa siin jalutad? Kas sa tuled siis meile või ei tule? Kaua ma ootan?“ Siis hakkasid tulema ka telefonikõned Aimar Kössilt. Jutt läks üha konkreetsemaks. Raske oli politseist ära tulla, aga kuna lahkus ka tolleaegne politseikomissar, väga hea juht, siis protestiks läksid ära ka üheksa inimest, Lindsaar nende seas. Seda ei kahetse ta tänini.

„Patrulli ajal märkasid nad, et maa lausa helkis neile vastu.”

Piirivalvekarjäär algas Lindsaarel Võrus, mida ta peab üheks ilusamaks perioodiks oma elus: „Seal oli reaalne piir, probleemid, igasugused juhtumid. Sel ajal andis piiriületaja ajateenijale raha ja ajateenija võttis selle vastu,” räägib Lindsaar, kes hakkas piiril korda looma. Ta meenutab, et ajateenijate seas leidis väga sädlevaid isikuid: „Üks neist võttis miljon zlotti, mille eest Poolas oleks saanud pudeli kokakoolat. Ajateenija teadis, et ta niikuinii tabatakse, kuid ütles seletuses, et tahtis kas või pool tundi end miljonärina tunda. „Võta siis selline vastutusele,” naerab Lindsaar. Üks suuremaid probleeme oli metalli üle piiri vedu. Lindsaarel on alles üks seletuskiri, milles ajateenija ütleb, et teadis, et tõenäosusteororia järgi tuleb proua Lindsaar ja ütleb „räägi nüüd kõik ausalt ära”, aga midagi ei olnud teha, patrulli ajal märkasid nad, et maa lausa helkis neile vastu,” räägib Lindsaar. Kuigi Venemaalt tuleva metalliga oli probleeme, saadi kagus siiski piir pidama.

Põlev Niva, hiiglaslik Motorola ning suurlinna tuled

Täna on piirivalve masinapark väga esinduslik, aga tol ajal oli Võrus kasutusel vana Niva: „Juhi kõrval istudes pidi porisel teel sõites käigukangist eemale hoidma, sest autos oli auk ja sealt võis pori sisse pritsida. Uksed vajusid ka siis lahti, kui tahtsid. Ühelt öiselt käigult tulles märkasid, et sõidame tihedas udus, aga mõne hetke pärast selgus, et udu tuleb kapoti

Rahvusvahelise koostöö argipäev – visiidid ja kohtumised. Balti riikide piirivalvete kolmepoolne kohtumine

Piirivalve teeneteristide saajate ühisfoto 1998. aastal

alt, auto oli põlema läinud. Õnneks jõudsimme ikka õnnelikult koju,” räägib Lindsaar.

Esimene mobiiltelefon oli suur Motorola, millega ka vahel Tallinnaga ühendust võeti: „Otsisime kõrgema künka ja panin telefoni auto katusele ning ise seisin jalgadega sõitjateruumis ja hoidsin end kuidagi seal püsti, et võimalikult kõrgel olla ja head ühendust saada,” räägib Lindsaar.

Ühel päeval kutsus Jüri Kalve Lindsaare Tallinnasse. 1994. aastal alustaski ta reisisadamas ja lennujaamas – tegeledes ikka info kogumise ja koostööga. 1997. aastal sai temast Piirivalveameti infoosakonna juurdlusjaoskonna ülem. 1999. aastal läks Aimar Köss Ameerikasse kursustele ja siis võttis Lindsaar esmakordselt üle osakonna juhtimise, esialgu asendajana, siis juba täiskohaga.

„Algandmeteks olid näiteks “vähelevinud” nimi nagu Anatoli ja ühe SIM-kaardi number.”

Põnev elu Piirivalveametis

Osakond tegeles kriminaalasjadega, mis olid seotud illegaalse immigratsiooni ja inimsugeldamise juhtumitega. Lisaks tegeleti talitusinfo kogumise, analüüsi ja realiseerimisega. Ajavahemikul 2000–2005 tegutses osakonna juures narko-

jaoskond. See oli narkootikumide salakaubaveo kõrge ja Lindsaare arvates oli just see osakonna jaoks parim aeg. Suudeti kinni panna ka kõik inimesmugeldamise kanalid ja kui tekkis uus, siis avastati see kohe: "Näiteks võib tuua juhtumi, kus 15 kurdi toimetati organiseeritult üle piiri ja tuli leida organisaatorid. Algandmeteks olid näiteks "vähelevinud" nimi nagu Anatoli ja ühe SIM-kaardi number. Ometi pidi jõudma organisaatoriteni, ja jõutigi," räägib Lindsaar.

2005. aastal hakkas pead tõstma FRONTTEX ja see andis palju tööd juurde. Paberimajandust tekkis juurde ja seda oli vaja haldama hakata. FRONTTEX-iga liitumine tõi kaasa ühisoperatsioonid, kiirreageerimisõppused, arendusprojektid ja koolitused – kõigi nende valdkondade haldamiseks oli vaja mingit kesket kontrolli. Nii loodigi 2007. aastal rahvusvahelise koostöö osakond ja Lindsaar asus seda juhtima, mida ta teeb tänase päevani.

Küsimuse peale, kuidas on olla naine nii maskuliinses seltskonnas, vastas Lindsaar, et temal ei ole sellega mingit probleemi. "Juhid on muidugi olnud suurepärased. Ka kolleegid osakonnas, igauks isiksus oma võlu ja sädelusega. Tarmo Kõutsile oli infoosakond väga oluline. Harri Hein on võrratu kindral, kes on inimesena soe ja talle kuulub minu suur lugupidamine," räägib Lindsaar ja lisab naerdes, et ühel naisel meestekollektiivis

on parem töötada, kui ühel naisel naistekollektiivis.

Liiga vähe aega laste ja hobide jaoks

Lindsaare lapsed on juba suureks kasvanud. Poeg õpib ema eeskujul TTÜ-s õigusteadust ja tütar läks sel aastal 12. klassi. Tütrel suur kirg on tantsimine. Juba varakult pani ema ta balletikooli, ent kui hakkas ilmnema, et tütrele on sel alal suuremad sihid, hakkas ema süda valutama: "Tautasteis-jaid on baleriinide hulgas küllalt, aga edukaks saavad neist vähesed," räägib Lindsaar. Ühel hetkel otsustas tütar siiski balletist loobuda, kuid tantsu juurde ta jäi ning teeb praegu kaasa show-tantsurühmas Vikerkaar.

Lindsaar tunnistab ausalt, et tema põhiline hobi on töö. Siiski leiab ta aega nii raamatute, muusika kui ka hea seltskonna nautimiseks.

Meie vestluse lõpetuseks ütleb Lindsaar mõne sõna ka noortele kolleegidele ja tulevastele piirivalvuritele. "Tuleb õppida ja tööd teha, kohe päris tõsiselt teha. Kui noored korralikult ja põhjalikult õpivad ning neil on lai silmaring, siis ei näe ma piirivalve tulevikus probleeme. Tarku inimesi on Eestile vaja," ütleb Lindsaar.

Suvi 2009 jääb meelde ebaseaduslike sisserändajate arvukusega

Kaisa Pungas

Tänavust suve ilmestas ebaseadusliku sisserände juhtumite sagenemine, mis tõi eriti tõiseid päevi Kagu Piirivalvepiirkonna ja Tallinna piiripunkti piirivalvuritele. Piirist Piirini küsis, kuidas läks suvi teistes struktuuriüksustes ning mille poolest 2009. aasta suvi eelnevatest erines.

Tallinna piiripunktis algab suvi 29. märtsil koos suvise lennuplaani ja kruisilaevade hooajaga. Kuna sel suvel sagenes ebaseaduslike sisserändajate liikumine, siis pandi rohkem rõhku patrullide tegevusele ning koostööle teiste ametkondadega.

Tallinna piiripunkti ohvitser ülema ülesannetes piirivalveleitnant Anu-Signe Parviainen rääkis, et meeldejäävaim juhtum oligi seotud ebaseaduslike sisserändajatega.

„Tallinna piiripunkti informeeriti Narva piiripunktist, et öösel tuli üle piiri kaks Kongo vabariigi kodanikku eesmärgiga külastada Eestit. Narva piiripunkti piirivalvurid kahtlesid isikute ütlustes. Meie piiripunkti passikontrolör nägi hommikul tööle sõites neid kahte isikut lennujaama poole suundumas liinibussis ja talle tundusid isikud samuti kahtlased,“ kirjeldas Parviainen, „Tööle jõudnud, mainis ta seda vahetuse vanemale. Vahetuse vanem läks terminali asja uurima ning Kongo kodanikke

PVL-103 Pikker meeskonnale jääb eredamalt meelde osalemine merepäästeõppusel GULF SPEAR 2009

küsitama. Siis selguski, et isikud üritavad hoopis Riiga sõita ja sealt edasi Pariisi. Kuna isikud olid andnud Narva piiripunkti valeütlusi oma reisi eesmärgi kohta, siis oli see aluseks tühistada nende viisad ning isikud saadeti tagasi Venemaale.“

Luhamaa piiripunkti ülem piirivalveleitnant Riho Kälviainen rääkis, et ka Luhamaa piirivalvuritele jääb sellest suvest eredamalt meelde ebaseaduslike sisserändajate arvu kasv: „Ebaseaduslikud sisserändajad üritasid nii rohelist piiri mööda kui ka võltsitud Schengeni viisadega riiki siseneda. Väga olulisel kohal

võltsitud dokumentide avastamise puhul on olnud piirivalvurite suurepärase mälu ja hea vaist. Kuna võltsingud on olnud niivõrd heal tasemel, siis nägid meie teise astme kontrolli eksperdid tõsiselt vaeva, et võltsingut täpselt tuvastada. Võrreldes eelmiste aastatega on võltsingute avastamise protsent suurem, meie teise astme kontroll on väga tubli tööd teinud.“

Kuigi ajakirjanduses räägiti palju ka veokijärjekordadest Koidula ja Luhamaa piiripunktides, olid need Kälviaineni sõnul võrreldes varasemate aastatega hoopis oluliselt lühemad.

Teise huvitava asjaoluna tõi Luhamaa piiripunkti ülem esile piiripunkti nelja narkokoera töö: „Viimasel ajal on nad autodest avastanud peidikuid. Seni on need valdavalt tühjad olnud – ühel juhul avastati peidikust sigarettid, kuid ju siis seal on veetud ka midagi muud. Koostöös tolliga oleme avastanud ka peidetud sigarette – värvikamad juhtumid on olnud mahlapakki või 5-kilosesse suhkrukotti peidetud suitsuplokid.“

Narvas teevad muret hooletud piiriületajad

Narva maanteepiiripunkti ülem piirivalvekapten Jaanus Lumiste sõnul häirivad üha sagedamini piiripunkti tööd liigselt alkoholi tarvitanud isikud.

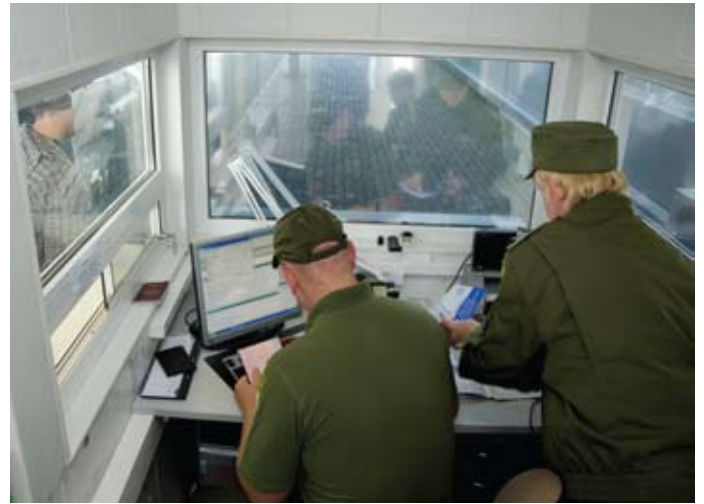
„Ei teagi, et sellist suve oleks olnud, kus piiripunkti territooriumilt nii palju joores isikuid oleks tulnud politseile üle anda. On olnud juhtumeid, kus joores isik on terminali või lausa selle juurde viiva tee peale magama jäänud. See tekitab meile palju lisatööd,“ ütles piirivalvekapten Jaanus Lumiste.

Tema kinnitusel muutus olukord hullemaks pärast seda, kui mittekodanikel lubati viisavabalt Venemaale minna. Sellest ajast moodustavad mittekodanikud üldisest piiriületajate arvust ligi 30%. Oma osa mängib muidugi ka odavam alkoholi hind Venemaal.

Teine probleem, mille piiripunkti ülem kui kasvava trendi esile tõi, on teistele isikutele kuuluva dokumendi või kehtetu reisidokumendi esitamine. Tavaliselt teevad inimesed seda hooletusest ning levinud põhjendus on see, et dokumente hoitakse kodus ühes kohas ning inimene ei vaadanud täpselt, kelle dokumendi ta huupi kaasa oli võtnud.

„Riigipiiri ületamine on siiski teatud kindlate reeglitega protsess ning enne tasuks ikka järgi vaadata, milliste dokumentidega piirile tullakse. 2008. aastast jõustunud seadusemuudatuse alusel käsitletakse teisele isikule kuuluva dokumendi või kehtetu dokumendi esitamist karistusseadustiku paragrahvi 349 järgi kriminaalkuriteona. Kui ei tuvastata tahtlust, siis karistatakse sellise teo puhul väärteo korras rahaträhviga,“ märkis Lumiste.

Samuti on kasvanud nende isikute arv, kes on üritanud kasutada Schengeni viisaga teistkordselt riiki siseneda. Tavaliselt on tegemist ühekordsete Soome Schengeni viisadega, millega on juba Soomes käidud ning millega püütakse ka Eestisse tulla.

Dokumentide kontroll Luhamaa piiripunktis

Narva maanteepiiripunkti jalakäijate terminal (pilt on illustreeriv)

Peipsi, Pihkva ja Lämmijärvel oli tavatult rahulik

Väraska kordoni ülem piirivalveleitnant Andres Oimari sõnul ei erinenud tänavune suvi eelnevatest: „Kõige tõisem oli juulikuu, kus oli hästi palju piirivahejuhtumeid: seenelisi oli palju, kes kogemata ajutist kontrolljoont ületasid, oli ka katseid salasuutsu üle roheline piiri vedada.“

Kuna Väraska kant on suvituspiirkond ning inimesed on harjunud seal käima, siis ei muutnud olukorda ka halvad ilmad ning turistide ja puhkajaid liikus palju ringi. Seetõttu oli sarnaselt eelnevate aastatega ka vahejuhtumite arv suvekuudel suurem.

Nii Mustvee kui Varnja kordonis oli tänavune suvi tavatult rahulik.

„Sellist sündmustevaest suve ei mäletagi. Kuna meie kordoni tegevus on suuresti seotud kohalike kalameeste aktiivsusega, siis võib juhtumitevaene suvi tuleneda sellest, et suvel oli võrgupüük keelatud ning kalurid seetõttu aktiivselt järvele ei kippunud. 1. septembrist võib oodata juhtumite sagenemist, sest sellest ajast on võrgupüük taas lubatud,“ rääkis Varnja kordoni ülem piirivalveleitnant Olav Ojasaar.

Küllaltki kehvade ilmade tõttu oli sel suvel ka lõbusõitjaid ja hobikalastajaid järvel vähem. Ojasaare sõnul on märgata lõbusõitjate teadlikkuse tõusu – senisest enam kasutatakse GPS-i ja ka päästevahendid on sagedamini korras. Tänu sellele on otsingu- ja päästeoperatsioone tulnud vähem teostada.

Põhja Piirivalvepiirkonnas olid tähelepanu all väikelaevajuhid

Vastu suve suurenes Muuga kordoni vastutusala tunduvalt, ligi 40 km piirilõiku tuli juurde. Nüüd ulatub nende poolt valvatav piirilõik Harju maakonna piirini. Sellest tulenevalt oli Muuga kordonil tänava varasemast tegusam suvi.

Muuga kordoni ülem piirivalvekapten Raivo Männik kiitis head koostööd kohalike konstaablite ja keskkonnainspektoriga, kellega viidi suvel läbi mitmeid ühispatrulle nii maal kui merel: „Kohalikul tasandil on töö väga hästi sujunud, üksikestest on väga palju abi olnud.“

Erilise tähelepanu all olid Raivo Männiku sõnul väikelaevajuhid: „Oleme suuremat tähelepanu pööranud väikelaevade kontrollimisele ja võtsime selle teema tõsiselt tähelepanu alla. Täna võib öelda, et töö on tulemusi andnud ja on juba märgata rikkumiste vähenemist.“

Eredaima sündmusena tõi Raivo Männik esile osalemist Harju maakaitsepäeval 23. juunil: „Olime ühed korraldajatest ning koostöös Piirivalvekolledžiga tutvustasime piirivalve tegevust. Seekordne maakaitsepäev toimus Loksal. Ilm oli ilus, rahvast oli palju ja sündmus tervikuna oli väga meeldejääv.“

Tõisele suvele seoses väikealuste kontrollimisega viitas ka PVL-103 Pikker komandöri abi piirivalvenooremveebel Kunnar Kuuder: „Koostöös Muuga kordoniga oleme palju

tegelenu väikealuste kontrolliga. Tavalisest rohkem oleme käinud väikesaartel ja teinud koostööd politseiga.“ Laevaperele jääb 2009. aasta suvest enim meelde osalemine merepäästeõppusel GULF SPEAR 2009.

Kütuse lõppemine pani inimesed OIMSK-isse helistama

Operatiivinformatsiooni- ja mereseirekeskuse (OIMSK) ülem piirivalvemajor Madis Järv iseloomustas tänavust suvet kui täiesti tavalist: „Nagu ikka oli rohkem tööd nädalavahetustel, kui lõbusõidulaseid rohkem väljas oli. Nädala sees oli aga jälle rahulik. Juhtumite üldarv on võrreldav eelnevate aastatega.“

Üllatavalt palju oli Järve sõnul juhtumeid, kus pöördui mereseirekeskuse poole abipalvega, sest lühikest aega pärast sadamast väljumist selgus, et alusel on kütus otsa lõppenud. „Kõige markantsem juhtum toimus Paldiski lähedal, kus inimene läks sadamast välja, pere oli peal ja 200-300 meetri kaugusel sadamast jäi mootor kütuse lõppemise tõttu seisma. Piirivalve toimetab nad sadamasse.“

Mereseirekeskus vaatleb iga sellist juhtumit eraldi. Kui alus on väike ja pardal on palju inimesi, siis püütakse võimaluse korral laev pukseerida. Suuremate, 15–20-meetrise laevade puhul antakse alusel viibijatele pukseerimisega tegelevate firmade telefoninumbrid või võetakse hättasattunute palvel pukseerimisfirmadega ise ühendust.

Lennusalga suvi oli tavapäraselt tõine. Lennusalga planeerimisohvitser piirivalvekapten Jürgen Saarniit tõi välja, et mitmel korral tuli reisilaevadelt haigeid evakueerida, kaks korda käidi politseil helikopteriga abiks kadunud seenelisi otsimas. „Juhtum, mida mitu aastat pole olnud ja mis ehk seetõttu eredamalt meelde jääb, on langevarjuri päästmine puu otsast,“ ütles Saarniit.

Navigatsiooniperioodi tegemistest Lääne Piirivalvepiirkonnas

Janne Mets

Fotod: Lääne Piirivalvepiirkond

Ehkki pikk sügis on veel ees ja lõbusõitudeks sobilikke ilmasid veel jätkub, hakkab väikelaevade sõiduhooaeg siiski lõppema. Teeme kokkuvõtte sellest, mis on toimunud navigatsioonihooajal merel Lääne Piirivalvepiirkonna vastutusalas.

Käesoleva kevad-suvise hooaja jooksul on Lääne Piirivalvepiirkonna piirivalvurid reageerinud kolmekümne kahele erinevale merepäästejuhtumile. Hädas on olnud kaheksakümmend kuus inimest, kellest päästeti seitsekümmend kaheksa;

kuus inimest pääses omal jõul. Juhtumite arv on võrreldes eelnenud aastatega suurenenud, seega oli Lääne Piirivalvepiirkonna piirivalvuritel mullusest teisem suvi.

Selle hooaja esimene merepäästejuhtum Lääne Piirivalvepiirkonnas toimus 5. mail, kui pörkasid kokku Taani puksiir Bestla ja Suurbritannia õppepurjelaev Prolific. Purjejahi vasak parras sai kokkupõrke tagajärjel muljuda, jahil tekkis ka väike leke, kuid alus suutis Tallinnasse remonti sõita siiski omal jõul ning

piirivalve otsest abi antud juhtumi puhul vaja ei olnud. Suveperioodi kolm tavatut juhtumit olid seotud jahtide ja kaatriga, mis sõitsid madalikule nii tugevasti kinni, et nende päästmiseks ei piisanud piirivalve abist, vaid alused tuli lahti tõmmata meie koostööpartnerite abi kasutades. Alustel viibinud seilajad ise õnneks viga ei saanud.

Merehätta sattumise põhjused on aastast aastasse samad

Tavaliselt on merehätta sattumise põhjused tingitud navigeerimisvigadest, aga viimastel aastatel tuleb merel tihti ette ka kaatrite või jahtide mootoririkke juhtumeid. Sel aastal oli üks jahi masinaruumi põlengu juhtum, kuid kapten suutis tulekahju omal jõul ja käepäraste vahenditega enne piirivalvetoimkonna saabumist kustutada.

Samuti teevad muret väikelaevajuhid, kes ei tunne piisavalt hästi merel kehtivaid sõidureegleid ning kipuvad ebakaines olekus merele minema. Sealt siis ka õnnetused.

Piirivalve on korduvalt meelde tuletanud, et merele minnes tuleb alati kontrollida oma ujuvaluse tehnilist seisundit. Tuleb jälgida, et navigatsiooni- ja raadiosideseadmed oleksid töökorras, vajalikud merekaardid, pääste- ja pürotehnilised vahendid olemas ning kindlasti laetud akuga mobiiltelefon.

Kahjuks on kaks suve jooksul piirkonnas toimunud õnnetustest lõppenud traagiliselt.

Jaanipäeva ajal Saare maakonnas juhtunud õnnetuse tagajärjel pääsesid kaks paadis olnud meest omal jõul ujudes kaldale, kuid kolmas, 45-aastane meesterahvas uppus.

Teine juhtum oli augustis, samuti Saare maakonnas. Neli meest sõitsid metallpaadiga merel ning ümberlâinud paadist

suutsid kaldale ujuda kolm meest. Neljas mees jäi kadunuks.

Mõlema juhtumi puhul läksid mehed merele paadiga, kandmata seljas päästevesti. Kurv on see, kui unustatakse ära, et merele minnes tuleb päästevesti kanda alati, sest see on kindlustus vestikandja elule.

Lisaks jahtide ja kaatrite meeskondade merehädast päästmisele tuli piirivalvuritel otsida ka merel kaduma läinud ujujat ja lohesurfarit. Mitmel korral anti teada mere kohal õhku lastud punastest signaalrakettidest, millele Lääne Piirivalvepiirkond reageerib alati kui reaalsele ohuolukorrale merel. Tänavu osutusid kõik saabunud teated punaste raketide kohta küll valeteadeteks, kuid valeinformatsiooni tõttu kulutasid piirivalvurid päästeotsinguid teostades mittevajalikeks meresõitudeks ilmaaegu mitmeid tunde.

Madalikule sõitnud Santa Rita päästmine juunikuus

Mehikoorma kordon saab renoveeritud teenistus- ja olmeruumid

Rain Arumäe

piirivalveleitnant

Kagu Piirivalvepiirkonna logistikajaoskonna ülema ül.

Alustaksin Artur Alliksaare luuletusest „Aeg” pärit sõnadega: Ei ole paremaid, halvemaid aegu. On ainult hetk, milles viibime praegu.

Toodud mõtteterast lähtudes on viimane aeg võtta eest roosad prillid ja hinnata praegust hetke realistlikumalt. Naiivne on sajatada riiki, mis annab meile töökoha ja sellega kaasneva vastutuse kaaskodanike ees. Leidub inimesi, kes ilmutavad pahameelt, sest inimlik instinkt ütleb, et kõrvaltvaatajana oskaksid Sina teha palju paremaid ja õigemaid otsuseid. Sina tead, mis on hea või halb. Enne, kui sajatama hakkad, küsin Sinult vastu, miks Sa pole siis otsustajate seas, vaid ametipositsioonil nagu oled? Kannan samasugust vormi nagu Sina ja vormikandjana pean vääraks, kui näidatakse üles hoolimatust, lõtvust, pahameelt ja osatakse vaid viriseda. Kui oled õige elukutse valinud, siis hoiu aus oma töö ja selle põhimõtted!

Kagu Piirivalvepiirkonna piirivalveametnikuna võin väita, et meie ametnike tänane teadmiste pagas ja tehnilised lahendused on muutunud paremaks. Sellega kaasneb ka inimlik olmetingimuste parandamise soov. Eks jah, kitsaskohti leidub kõikjal ja nende likvideerimisega tegeletakse tasapisi, kuid sihikindlalt. Selleks on meie ametkonnas tublid ametnikud, kes ratsionaalset kriitikat arvesse võttes arendavad välja märkimisväärseid ja positiivseid lahendusi. Lihtne on osutada sõrmega igasse ilmakaarde ja kiruda mõtlematult, et kõik on halb ja ebameeldiv.

Kordoni ülem ja asetäitja on end kordonihoone valmimiseni sisse seadnud garaaži

Foto: Alari Vent

„Piirivalvurid on karmide oludega harjunud ja kollegiaalselt teineteist trööstides elatakse hea eesmärgi nimel üle kõik vintsutused - igal kannatusel on kord lõpp.“

Siinkohal ongi rõõm tõdeda, et piirkonna järjepidevast soovist lähtudes ja välispiirifondi (VPF) toetuse kaasabil on Kagu Piirivalvepiirkond ühe hoone renoveerimisega taas muutumas paremaks ja uhkemaks. Jutt käib Mehikoorma piirivalvekordonist, mis paikneb Tartumaal Meeksi vallas Mehikoorma külas kaunil Lämmijärve kaldal ning on vaatevälja poolest sama märkimisväärne kui hoone ajalooline kirkus.

Mehikoorma kordoni renoveerimistööd lõppevad detsembris

Foto: Alari Vent

Väärrika ajalooa ruumid saavad korda detsembriks

Vaatame siis viivuks ajas tagasi. Mehikoorma kordon asutati 1925. aastal. Kordoni tarvis renoveeriti endine Mehikoorma küla kõrtsihoone. Kordonis korraldati Eesti vabariigi ja Vene piirivalve vahelisi kohtumisi, kus peamiselt arutati kalameeste poolt toime pandud rikkumistega seotud küsimusi ja probleeme. 1932. aastast valmistati Mehikoorma kordonis piirivalvele suuski. Nõukogude okupatsiooni ajal asus kordoni hoones kohaliku kolhoosi keskus koos kontoriruumide ja klubihoonega. Pärast iseseisvuse taastamist osteti hoone tagasi ja alustati selle renoveerimist kordoni tarbeks. Hoone anti piirivalvele üle 1995. aasta oktoobris.

Täna võib öelda, et ajale on jalgu jäänud päevinäinud teenistus- ja olmeruumid. Selle tõttu ongi Mehikoorma piirivalvekordoni renoveerimistööd käivitunud piirivalveameti

ametnike eestvedamisel ja VPF toetusel, mis hetkestaadiumis ei paku mingit silmailu (vt fotot). Lõpptulemusena saavad aga piirivalvurite olme- ja tööruumid olema kindlasti uhkemad kui seni. Praegu on kordoni asukad sunnitud puhkehetke „nautima” nn putkades ning kordoni ülem ja asetäitja on seadnud end sisse avarasse garaaži. Eks võite ise ette kujutada, kui ekstreemsetes oludes peavad sealsed riigiteenrid tegema samaväärselt tööd kui teiegi. Ent piirivalvurid on karmide oludega harjunud ja kollegiaalselt teineteist trööstides elatakse hea eesmärgi nimel üle kõik vintsutused – igal kannatusel on kord lõpp. Piirivalvekordoni valmimise lõpptähtaeg on plaanipäraselt detsembrikuu. Tööde kogumaksumus on ligi neli miljonit. Omalt poolt soovin kordoni töötajatele vastupidavust ja kannatust ning olete kõik teretelnud külastama renoveeritud Mehikoorma piirivalvekordoni! Sarikapidu on 11. septembril.

Rahvusvahelisel pinnaltpäästjate kokkutulekul valitses meeskonnavaim

Jaanus Altnurme

piirivalvenooremleitnant

Piirivalve Lennusalga pinnaltpäästjate grupiülem

Fotod: erakogu

7.–9. augustini toimus Soomes ja Eestis esimene rahvusvaheline pinnaltpäästjate kokkutulek, mille ametlikuks nimetuseks oli *Helicopter Rescue Swimmer Summit 2009*.

Idee kokkutuleku korraldamiseks andis üks õnnelikult lõppenud õnnetus. Nimelt oli soomlaste helikopteril Super Puma laeva meeskonna päästmisel vints purunenud ning Soome pinnaltpäästja koos kapteniga laevale jäänud.

Kokkutulekul oli Eesti esindatud kahe pinnaltpäästjaga, samuti olid kohale tulnud pinnaltpäästjad Taanist, Rootsist, Hispaaniast, Inglismaalt ja Soomest. Organisaatoritel oli esialgu hirm, et kõiki osavõtjaid ei suudeta ära mahutada, aga masu tegi omad korrektuurid.

Enamik üritustest toimus Lohjas, haridusministeeriumile kuulvas Meriturva koolituskeskuses, kus ka meie lendav-koosseis on aastate jooksul saanud harjutada evakuaatsiooni lennuvahendist ja meeskonna tegevust hädamaandumisel vette.

Põnevad teadmised teistest riikidest pakuvad mõtlemisainet

Pärast esimesel päeval toimunud saunaõhtut kadus võõristustunne ja õhtusöögiks poronkärhistyst süües asuti juba tööasju

Väljapanek erinevatest päästeparvedest Meriturva koolituskeskuses

arutama. Järgmisel hommikul alustati presentatsioonidega, mis olid mõneti sarnased, aga samas ka väga erinevad.

Taani Kuningliku Õhuväe presentatsioonil selgus, et hangitud kallis päästekopter, kolmemootoriline EH-101 Merlin ei tee pinnaltpäästjate tööd kergemaks, kuna kopteri labadest tulenev õhuvoo ehk downwash on nii võimas, et hakkab uputama päästjat. Samasugune probleem olevat ka Soome maaväe uuel helikopteril NH-90.

„Taani Kuningliku Õhuväe kallis päästekopter EH-101 Merlin ei tee pinnaltpäästjate tööd kergemaks, sest kopteri labadest tulev võimas õhuvoog kipub päästjat uputama.“

Taanlastel senini kasutusel olev helikopter Sea King on samuti suur masin, aga sellist uputamisenfomeni ei esine. Uut masinat ostes lootsid taanlased, et ei pea enam koos patsiendiga tervet haiglavoodit kopterisse tooma, kuid maksumaksjate nõudmisel see tegevus jätkub.

Piirivalve Lennusalgale on aastaid ette heidetud, et üksiku patsiendi Mi-8-ga transportimine olevat liigne luksus. Taanlaste arvates on patsiendil kui maksumaksjal õigus mugavalt lennata. Ka arstide seisukohast on suurem kopter mugavam.

Rootslased olid esindatud kahe pinnaltpäästjaga Norrlandsflygist, mis on erakapitalil põhinev firma, kellelt riik ostab päästeteenust. Nende meile lähimad baasid asuvad Gotlandil (Ojamaa) ja Stockholmis. Igas baasis on kohal ainult üks masin, kuid vajadusel lennutatakse kohale üks kahest varumasinast. Norrlandsflyg kasutab pääste-otsingulendudeks S-76 Sikorsky päästekoptereid. See on pisut väiksem kui meie uus Agusta Westland 139. Erinevalt meist on rootslaste ning ka teiste osavõtjate (va soomlaste Bell-412) helikopterid varustatud varuvintsiga.

Rootslased saavad võimalusel õnnetuspaika alati mitu koptereid. Pigem olgu masinaid õnnetuspiirkonnas rohkem kui vähem. Meie küsimusele, kas Rootsi Kuninglik Õhuvägi ei teosta päästelende, vastati, et neil ei jätku helikoptereid ja personali, et käia missioonidel, harjutada sõjaks ja teostada 24/7 tsiviilpäästet.

Suurbritanniat esindas firma Bristow Helicopters. Bristow Helicopters on globaalne firma, mis viimased 23 aastat on osutanud teenust Suurbritannia Rannavalvele SAR (Search and Rescue). Inglise Kuninglik Õhuvägi loobub tsiviilpäästest ning seetõttu on Suurbritannias toimumas suur riiklik hange, mille tulemusena sõlmitakse tsiviilfirmaga leping järgmiseks 30 aastaks helikopteritelt teostatavateks päästelendudeks. Valik tehakse kahe pakkuja vahel, millest üks soovib kasutada EC-225 Eurocopterit ja teine S-92 Sikorsky koptereid.

Huvitav oli videopildis näha, kuidas inglased vahetavad lennu ajal kinnikiilunud vintsi varuvintsiga, kusjuures kinnikiilunud vintsi otsas ripub päästja.

Hispaaniat esindas Inaeri firma pinnaltpäästja, kelle firma osutab kahe S-76 Sikorsky tüüpi helikopteriga kahest

Soome maaväe helikopter NH-90, mille labadest tulenev õhuvoog raskendab pinnaltpäästjate tööd

„Soomes on pinnaltpäästjad varustatud kuulivesti, püstoli, teleskoopnuia, lisaalvede ja käeraudadega.“

baasist Galicia rannavalvele päästeteenust. Piirkonnas elab ligi kolm miljonit inimest ja kalastajatega suheldakse kohalikus murrakus, sest hispaania keelega võib raskusi tekkida. Aastas upub keskmiselt 50 väiksemat kalapaati ja kuna Galicia asub suure laevatee läheduses, siis ollakse ööpäev läbi 15-minutilises valmisolekus.

Tähelepanu äratas hispaanlaste taktika õnnetuste puhul. Koos helikopteriga tõuseb kohe õhku ka seirelennuk CN-235 Persuader. Põhjenduseks toodi, et helikopteritel on piiratud lennuaeg, seirelennuk lendab kiiremini ja on varustatud võimsama otsinguvarustusega. CN-235 Persuader võib õhus püsida 7–9 tundi ning tema ülesandeks on kannatanute otsimine ja kopteri suunamine kannatanuteni.

Sellist taktikat võiksime ka meie kaaluda, kui info õnnetuse asukohast ja kannatanute arvust on umbmäärane. Ühe kopteri AW-139 ja lennuki LET-410 kütusekulu kokku ei oleks suurem kui variandi puhul, mida hetkel kasutame – Mi-8 ja mõne suurema piirivalvelaeva kütusekulu.

Soome pinnaltpäästjate presentatsioon oli meile juba tuttav, kuna oleme aastaid nendega koostööd teinud ja teame nende tegemisi päris põhjalikult. Mulle isiklikult oli uudiseks see, et pinnaltpäästjad on meeskonnas ainukesena varustatud kuulivesti, püstoli, teleskoopnuia, lisaalvede ja käeraudadega. Relvastatud päästja ülesandeks on meeskonna ja kopteri kaitse ja nad on saanud ka vastava väljaõppe. Relvastust ei kanta ainult päästelendudel.

Soome kolleegid viskasid vintsimisel vimka

Meriturva koolituskeskuse bassein on varustatud erinevat liiki päästeparvede, evakuitsiooni liumägedega. Lisaks on võimalik basseinis tekitada lainetust, tormituult jne. Basseinis on kopterisimulatsioon, kus saab katsetada vintsimist algajatele ja loomulikult HUET (Helicopter Underwater Escape Training), mis mõeldud imiteerima vette hädamaandumise teinud kopterit. Iga riigi esindajale anti võimalus demonstreerida kannatanute vintsimist, kelleks olid kas ajakirjanikud või mõne pinnaltpäästja lapsed.

Loosi tahtel esindas Eestit meie kõige staažikam pinnaltpäästja Kalle Pent, kellele vanad tuttavad soome päästeinstruktorid tegid väikese vingerpussi – kustutasid poole vintsimise pealt tuled ja surusid päästeparve planeeritust rohkem kannatanuid. Sellest hoolimata tegi Kalle vintsimised ilusasti ära.

Kui kõik riigid olid oma „tööga“ hakkama saanud, siirdusime kohalikule staadionile, kuhu Turust oli kohale lennanud soomlaste uhkus – Super Puma. Kahe tunni pärast olime juba Helsingis Malmi lennuväljal. Kui olime Malmi baasiga Helsingis lõpetanud, liikusime Viking Line'i laevale, et hommikuks Tallinnasse jõuda.

Kuna üritusel oli tekkinud väga hea meeskonnavaim, siis ei olnud pinnaltpäästjatel erilist raskust laeva karaokes laineid lüüa. Et asi põnevam oleks, siis laulsid rootslased koos hispaanlasega soomekeelseid ja soomlased hispaaniakeelseid laule.

Suutsime külalisi meeldivald üllatada

Pühapäeva hommikul kell seitse oli buss sadamas ootamas, et toimetada seltskond Tallinna lennuväljale presentatsioonile, mis algas pärast hommikukohvi. Kohal olid kõik neli Eesti pinnaltpäästjat, kes demonstreerisid varustust, koptereid ja vastasid küsimustele. Head meelt valmistas, et suutsime külalisi meeldivald üllatada. Uuriti peamiselt erivarustuse kohta, meie päästetaktika ja ka probleemide vastu tunti suurt huvi, sest need on riigiti küllaltki sarnased. Kui olime tutvustust lõpetamas, tuli helikopterile väljakutse kiirabi transportlennuks ja külalised ei jätnud kasutamata võimalust meie uut kopterit õhus pildistada.

Üldjoontes ei pea meie pinnaltpäästjate taseme või varustuse pärast häbi tundma, pigem oldi huvitatud, kust oleme hankinud ühe või teise asja. Muret peaks meile valmistama noorte pilootide lennutundide arv võrreldes

HUET helikopter, mille abil treenivad kopterimeeskonnad

Vintsimissimulatsioon

teiste riikidega. Mujal hangitakse kogemusi intensiivselt väiksematel helikopteritel lennates ja alles hiljem, mõne aasta möödudes, alustatakse päästekopteri piloodi väljaõppega. Meil on suur rühm noori teisi piloote, kes saavad harva treeninglende teha ja kui reaalseid väljakutseid ei ole süstemaatiliselt, siis on oht, et meil ei ole tulevikus kogemustega kapteneid, kes pinnaltpäästjaid suudaks ohutult vintsida.

Tulevikule mõeldes pakkusime välja idee korraldada FRONTEx-i abiga sarnaseid kokkusaamisi iga kolme aasta järel, kus probleemidele ühiselt lahendusi saaks leida.

Helicopter Rescue Swimmers Summit 2009 toimumisele aitasid kaasa Rajan Pintapelastaja ry, Ursuk, Meriturva, Viking Line, Soome Piirivalve Lennusalk, Eesti Piirivalve Lennusalk.

Eestlased Kaukaasia lukku parandamas

pv-ltn Heigo Vija sõnade põhjal: Riin Kiik

Fotod: erakogu

Varastatud sõidukite salakaubandus on üks globaalne kuriteoliik maailmas, mille tagajärjel iga-aastane saadav majanduslik kahju ulatub ligi 21 miljardi dollarini. Tegemist on keerulise kuriteoliigiga, mida iseloomustab suur kasum ja madal avastamise risk.

2008. aasta veebruaris käivitus Eesti-Gruusia arengukoostööprojekt „Gruusia Vabariigi Siseministeeriumi võimekuse tõstmine tõkestamaks varastatud sõidukite salakaubandust kaukaasia regioonis“.

Projekti eesmärgiks on tõsta Gruusia siseministeeriumi allasutuste spetsialistide oskuste taset ja parandada nende tehnilist varustatust, tõkestamaks organiseeritud kuritegelike ühenduste poolt varastatud sõidukite realiseerimist Gruusias ning transiiti teistesse Kaukaasia regiooni riikidesse. Projekti raames antakse Gruusia politsei- ja piirivalveametnikele parimale Eesti praktikale tuginev väljaõpe. Projekti toetab ja kaasrahastab Eesti Välisministeerium.

Kaukaasia lukk

Gruusia on üks neljast Eesti prioriteetsetest arengukoostöö sihtriikidest Ukraina, Moldova ja Afganistani kõrval. Gruusia on oma asukohalt nn Kaukaasia lukk. Gruusia kaudu toimub sõidukite transport Armeeniasse, Aserbaidžaanis ja Vene Föderatsiooni Kaukaasia piirkonda. Gruusial on seega suur vastutus kontrollida kogu seda transiiti.

Riigis puudub aga hetkel ühtne piirivalve süsteem. Kuna keskvoime ei oma kontrolli kogu Gruusia territooriumi üle, siis realses elus teostavad administratiivpiiril dokumentide kontrolli jm kontrolltegevusi siseministeeriumi alluvuses olevad politsei üksused. Rahvusvahelistes piiripunktides teostab dokumentide kontrolli patrullpolitsei ja rohelisel piiril piiripolitsei.

Moto: trenni, toeta ja varusta

Meie hinnangul on Gruusias olemas vajalike oskustega kriminalistid aga puudub toimiv siseriiklik väljaõppe süsteem. Seni puudus siseriiklik kontseptsioon, kuidas õpetada politsei- ja piiripolitseiametnikke tuvastama varastatud sõidukeid. Meie projekti eesmärk oli leida selleks kohapeal inimesed, trennida neid, varustada nad kaasaegsete seadmetega ja aidata üles ehitada toimivat siseriiklikku väljaõppesüsteemi.

Projekti koostamisel püüdsime vältida vigu, mida ise

Käimas on usin õppetöö

Koolituse oluline osa on praktika

...praktika ja veelkord praktika

kogesime 1990ndate keskel – meile anti mitmelt poolt küll teadmisi, kuid mitte vahendeid nende rakendamiseks.

Gruusias läbi viidud koolitus koosnes kolmest etapist, millest esimeses anti elementaarseid teadmisi sõidukite ja sõidukidokumentide kontrollvõtetest 42 spetsialistile piiripolitseist ja patrullpolitseist, organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemisega tegelevatest organisatsioonidest ja kriminalistika valdkonnast.

Teiseks treeningetapiks valisime välja esimesest etapist paremad politseinikud ning andsime neile teadmisi infosüsteemide kasutamises ja sõidukite elektroonilisest identifitseerimisest. Kolmandasse etappi ehk instruktori koolitusele, valisime neli politseinikku, kelle ülesanne on tulevikus korraldada siseriiklikke koolitusi. Tulevased instruktorid korraldavad nn lõputööna näidiskoolituse, mida hinnatakse projektmeeskonna ja välisvaatlejate poolt.

Välisministeeriumi ja projektmeeskonna hinnangul on antud projekt olnud edukas ning pälvinud nii Gruusia siseministeeriumi kui FRONTExi tähelepanu. Samuti on Gruusia kolleegid saanud tänu meie abile võimaluse ennast rahvusvahelistel üritustel tutvustada ja laiendada oma kontaktide võrgustikku.

Perspektiiv

Antud projekti on plaanis arendada järgneva projektiks, mis on suunatud Gruusia rahvusvahelistele piiripunktile, alustades lennujaamadega. Oleme seni Eesti piirivalve poolt Tbilisi Lennujaam piiripunktile soetanud täiendaval mikroskoobid ja passikontrolliseadmed.

Tbilisi rahvusvahelisel lennujaamal on olemas uus infrastruktuur - uued hooned, moodsad ruumid, uued arvutid, uued infosüsteemid. Piirikontrolli efektiivsuse tõstmiseks on neil vaja kaasaegsemat kontrolltehnikat ning teadmisi ja oskusi olemasolevate vahendite paremaks rakendamiseks.

Võtmesõnaks on kontaktvõrgustik

2007. aastal ütles Interpoli esindaja avalikult välja, et Eesti, Austria ja Saksamaa on Euroopas need kolm riiki, kes on suutelised selles vallas andma väliskoolitusi. Täna on see olukord sama. Koolitamiseks on vaja eeldusi. Meie oleme reisidokumentide hinnangu keskuses 10 aasta jooksul tegelenud selekteerimise protsessiga, koolitamisega, teadmiste omandamise ja praktika arendamisega ning oleme saavutanud selle, mida me näeme täna.

Kontaktide võrgustiku loomine erinevates riikides on varustatud sõidukite salakaubanduse vastu võitlemisel üks võtmesõnu, kuna see kuriteoliik on juba oma olemuselt rahvusvaheline ning iga juhtumi taga on hulk informatsiooni, mille jälile üksinda jõuda on praktiliselt võimatu.

Materjal, millega töötada on lai: sõiduk, sõiduki dokumendid, isik, kes transpordib ja tema dokumendid. Vaja ära tunda muudetud tehasetähis, muudetud dokumendid ja muudetud andmekandjad. Et võltsingud ära tunda. on vaja tootjate andmeid, kontakte välismaal, et konsulteerida ja teada saada sarnastest juhtumitest ja hiljem õppena edasi anda kolleegidele.

Esimese kursuse lõpetamine

Piirivalvekolledži raamatukogu uusi raamatuid

Koostajad Cecilija-Rasa Unt,
Ita Serman.

**RAHVUSED EESTIS.
LEEDULASED.** – Tallinn :
Mitte-eestlaste Integratsiooni
Sihtasutus, 2005

Raamat tutvustab Leedu rahvussümbolikat, tähtpäevakalendrit, keelt ja tähestikku koos mõningate väljenditega. Samuti antakse teavet leedu rahvarõivaste, kultuuri, muusika, kunsti, teatri ja hariduse kohta. Oluline on ka eestlaste ja leedulaste kokkupuutepunktide leidmine ja välja toomine. Olgu selleks riigijuhtide visiidid, ajaloosündmused või keelekontaktid.

Nimetatud trükis sobib täiendavaks õppevahendiks nii õpilastele kui õpetajatele.

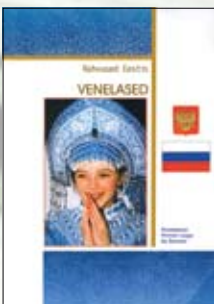

Koostajad Zulfia Nurmanova,
Lola Sahhibnazarova, Ita Serman.

**RAHVUSED EESTIS.
USBEKID.** – Tallinn :
Mitte-eestlaste Integratsiooni
Sihtasutus, 2008

Läbi aegade on usbekid pidanud lugu tarkusest ja püüelnud kõigi raskuste kiuste teadmiste poole. Raamat annab ülevaate usbekide keelest, tähestikust, rahvarõivastest, haridusest, kultuurist, spordist, uskumustest ja kommetest.

Nimetatud trükis sobib täiendavaks õppevahendiks nii õpilastele kui õpetajatele.

Koostajad Roman Ljagu, Ita
Serman.

**RAHVUSED EESTIS.
VENELASED.** – Tallinn :
Mitte-eestlaste Integratsiooni
Sihtasutus, 2007

Selles raamatus leiame palju huvitavat venelaste ja nende ajaloolise kodumaa kohta. Kas teate, näiteks, missugune on Venemaa kõige pikem jõgi? Või milline puu on selle maa sümbol? Ja millal üldse hakati Vene riiki nimetama Venemaaks? Nendele küsimustele leiategi sellest raamatust vastuse.

Nimetatud trükis sobib täiendavaks õppevahendiks nii õpilastele kui õpetajatele.

Koostajad Särvinaz Kärimova,
Sänäm Äliyeva, Ita Serman.

**RAHVUSED EESTIS.
ASERBAIDŽAANLASED.**
– Tallinn : Mitte-eestlaste
Integratsiooni Sihtasutus,
2009-08-18

Aserbaidžaan tähendab „tule maad“. Raamatus antakse ülevaade rahvussümbolitest, tähtpäevakalendrist, rahvarõivastest, haridusest, teadusest, kultuurist, vaatamisväärsustest, spordist, uskumustest, rahvustoitudest.

Nimetatud trükis sobib täiendavaks õppevahendiks nii õpilastele kui õpetajatele.

Põhiõigused lühiajalisel kinnipidamisel

Kristiina Albi

Õiguskantsleri nõunik

2008. aastal korraldas õiguskantsler kontrollkäigu Kirde Piirivalvepiirkonna ja Kagu Piirivalvepiirkonna hoonetesse, kus peetakse isikuid lühiajaliselt kinni. Visiidi eesmärk oli ülevaate saamine tingimustest, mida kinnipeetud isikute suhtes kohaldatakse. Kontrollkäigud moodustasid osa suuremahulisest lühiajaliste kinnipidamiskohtade kontrollimisest, mille käigus külastati lisaks piirivalvele ka politsei ja kohtumajade kinnipidamiskohti. Kontrollkäikude tulemusena on heameel nentida, et olmetingimused piirivalve kinnipidamiskohtades on üldiselt kaasaegsed ning isikute kohtlemine professionaalne.

Siiski tuvastas õiguskantsler ka mõned puudujäägid, mille korvamine aitaks isikute põhiõigusi paremini tagada. Kuna isikute põhiõiguste kaitstus sõltub suurel määral iga ametniku teadlikkusest, pean vajalikuks tutvustada laiemalt isikute lühiajalise kinnipidamise tingimusi ning kinnipidamisega seonduvaid põhiõiguslikke aspekte.

Õiguslik raamistik

Kuigi erinevatele ametkondadele on antud õigus isikuid lühiajaliselt, s.o kuni 48 tundi kinni pidada, on hetkel Eesti õiguskorras reguleerimata, millised tingimused ja õigused tuleb isikule seejuures tagada.

Kinnipidamistingimuste kujundamisel tuleb silmas pidada ennekõike inimväärikuse austamise nõuet. Riigikohus on rõhutanud, et inimväärikus on kõigi isiku põhiõiguste alus ning põhiõiguste ja -vabaduste kaitse eesmärk. Inimväärika kohtlemise nõue laieneb ka kinnipeetavatele.

Kinnipidamistingimused on puutumuses aga ka teiste põhiõigustega. Vastavalt põhiseaduse § 13 lg 1 lausele 1 on igaühel õigus riigi ja seaduse kaitsele ning tulenevalt põhiseaduse § st 14 on õiguste ja vabaduste tagamine seadusandliku, täidesaatva ja kohtuvõimu ning kohalike omavalitsuste kohustus. Neist ja mitmetest teistest põhiseaduse põhiõigusi sätestavatest normidest tuleneb seega riigi kaitsekohustus, mis on eriti oluline olukorras, kus riik on isiku vabadust piiranud.

Euroopa Nõukogu raames on kinnipidamistingimuste kontrollimiseks loodud Euroopa piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise tõkestamise komitee (CPT). Komitee on koostanud üldised standardid, millele peavad kinnipidamistingimused vastama. Need on arvutivõrgu vahendusel eesti keeles kättesaadavad komitee veebilehel www.cpt.coe.int.

Eesti on ühinenud ÜRO piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastase konventsiooni ning selle fakultatiivse lisaprotokolliga. Viimast tulenevalt on seadusandja andnud õiguskantslerile täiendava ülesande – alates 18.02.2007 on õiguskantsler riigi ennetusasutus, kes teeb väärkohtlemise tuvastamiseks ja ennetamiseks korrapäraselt kontrollkäike kinnipidamiskohtadesse.

Kinnipidamistingimused ja väärkohtlemine

Euroopa Inimõiguste Kohus on sedastanud, et riik peab tagama isiku kinnipidamise tingimustes, mis on kooskõlas inimväärikuse põhimõttega ning kinnipidamise viis ei tohi põhjustada ebamugavust või kannatusi suuremal määral, kui tavapäraselt kaasneb karistuse kandmisega. Kinnipidamistingimused peavad olema sellised, mis tagaksid kinni peetud isiku tervise ja heaolu säilimise. Seejuures tuleb kinnipidamistingimuste hindamisel arvesse võtta asjaolude koosmõju, nt kambrite sisustus, hügieenilisus ja isiku kinnipidamiskohta paigutamise kestus. Tingimuste kujundamisel võivad muu hulgas olulised olla kinni peetud isiku sugu, vanus ja tervislik seisund. Seejuures ei oma tähtsust ametivõimude tahtluse puudumine kellegi inimväärikust riivata. Isiku õiguste rikkumisega (tema inimväärikuse alandamisega) on tegemist ka juhul, kui kinnipidamistingimuste mõju on alandav – näiteks peetakse isikuid kinni amortiseerunud ja ajale jalgu jäänud hoonetes, mida rahapuudusel ei ole olnud võimalik nüüdisajastada. Paraku on Eestis tänaseni mitmeid selliseid kinnipidamiseks kasutatavaid hooneid.

Kontrollkäikude tulemusena valmis Õiguskantsleri Kantseleis analüüs lühiajalise kinnipidamise tingimustest, arvestades Eesti põhiseadusest ja rahvusvahelistest lepingutest tulenevaid õigusi ning rahvusvaheliste inimõiguste järelevalveorganisatsioonide soovitusi. Millised on siis need miinimumtingimused, mis peavad olema lühiajaliselt kinni peetud isikule võimaldatud ka tänast reaalsust ja rahalisi võimalusi arvestades?

Õiguskantsleri soovitused

Isikuid võib kinni pidada kambris, mis on puhas ning kus on küllaldane valgus (soovituslikult loomulik valgus, mis võimaldab päeval ajal lugeda), ventilatsioon ja sobilik kambritemperatuur. Magamiseks peaks olema olema voodi või lavats ning üldjuhul ka puhas madrats, tekk ning voodipesu. Isikule peab olema kättesaadav puhas joogivesi ja jooginõu.

Kontrollkäigul selgus, et kõige rohkem on probleeme toitlustamisega. Erinevates piirivalvepiirkondades oli toitlustamine korraldatud erinevas määras ning erisusi esines ka piirivalvepiirkondade siseselt, arvestades konkreetse piirivalveüksuse võimalusi. Kuni 24 tundi kestval kinnipidamisel peaks toitlustamises ennekõike lähtuma mõistlikkuse põhimõttest, arvestades tavapäraseid toiduaegu (nt on mõistagi lubamatu isikule toidu mitteandmine tema ütluste andmisele mõjutamise eesmärgil), ning lähenema igale lühiajaliselt kinni peetud isikule individuaalselt. Isikutele, kes viibivad kinnipidamiskohas kauem kui 24 tundi, tuleb tagada toitlustamine vähemasti kolm korda päevas. Igal juhul peab toitlustamisel arvesse võtma kinni peetud isikute tervislikku seisundit (nt suhkruhaigus vms).

Samuti peab kinni peetud isikutel olema võimalus hoolitseda oma esmaste vajaduste eest. Igal ajal peab olema võimalik kasutada tualetti. Arvestades kinnipidamiskoha iseärasusi, kus sanitaarruumid ei asu kinnipidamisruumide vahetus läheduses või kinni peetud isikutel ei ole võimalik neid vabalt kasutada, tuleb siiski silmas pidada, et isik saaks tualetti esimesel võimalusel ja ilma liigse viivitusega. Seejuures tuleb arvestada isiku tervislikust seisundist tingitud vajadusi. Samuti peab igal kinni peetaval isikul olema võimalik vähemalt esmase enesehügieeni eest hoolitseda. Kui isik viibib kinnipidamiskohas kauem kui 24 tundi, peab võimalusel saama duši all käia.

Kõigil isikutel, keda peetakse kinni üle 24 tunni, peab olema võimalik viibida värskes õhus, kui see on vähegi võimalik.

Kambris peab olema tagatud isiku julgeolek. Viimane eeldab kinni peetud isiku üle piisava järelevalve teostamist kas visuaalse jälgimise või videovalve kaudu. Samuti peaks kinni peetaval isikul olema võimalik ise ametnikega ühendust võtta.

Väraska kordoni kinnipidamisruum

Selleks peaks kambrites olema kas n-ö kutsunginupud või peab ametniku viibimiskoht (töölauad vms) asuma hüüdmise või koputamise kuuldekaugusel.

Kokkuvõttes on õiguskantsler seisukohal, et isikute põhiõiguste tagamiseks on vajalik õigusaktidega reguleerida lühiajaline kinnipidamine ning lühiajaliselt kinni peetud isikute õigused. Õiguskantsler on pöördunud vastava ettepanekuga ka siseministri poole. Siiski on võimalik rakendada vähemalt osa eeltoodud tingimustest kohe ka igapäevases praktikas – see sõltub isiku kinnipidamisega tegelevatest ametnikest.

Täiendavat infot saab õiguskantsleri 2008. a tegevuse ülevaatest: <http://www.oiguskantsler.ee/?menuID=17> (Lk 52 III osa Õiguskantsler ennetusametina)

Parvlaeval St Ola toimus suur merepäästeõppus

10. septembril pidasid Lääne Piirivalvepiirkond ja Saaremaa Laevakompanii Heltermaa-Rohuküla liini teenindaval parvlaeval St Ola traditsioonilise merepäästeõppuse „Väinameri 2009“.

Ühisõppus toimus parvlaeval St Ola graafikukohase väljumisega Heltermaalt kell 12:30. Stsenaariumi kohaselt toimus parvlaeval St Ola plahvatus, millele järgnes tulekahju, mõne aja pärast võideldi veel teisegi tulekahjuga. Pärast esmase informatsiooni laekumist Kuressaare Merevalvekeskusesse käivitati merepäästeoperatsioon, millest võtsid osa Kärddla piirivalvekordon, Haapsalu piirivalvekordon, Piirivalve lennusalv, Põhja Piirivalvepiirkonna Operatiivinformatsiooni- ja Mereseirekeskus (OIMSK) ja Lääne-Eesti Päästkeskus. Teate saamisel saabus parvlaeva kohale

kopter, mis alustas kannatanute vintsimist, kannatanute rollis esinesid piirivalvurid. Rukkirahu piirkonnas alustati inimete evakueerimist laevast küljeukse ja päästeparvede abil piirivalvealustele ning Rohuküla sadamas toimus evakueerimine laevast, kasutades selleks laeva kaldteid.

Kuressaare Merevalvekeskuse ülema piirivalvekapten Tarvo Vaheri sõnul oli õppuse põhieesmärk harjutada pääste-koostööd erinevate üksuste vahel. „Koostöö toimus hästi ja kõik jooksis plaanipäraselt – side laeva ja piirivalve vahel oli väga hea, koostöö laevakapteniga sujus suurepäraselt ning kannatanud said päästetud. Välja tulid ka pisiasjad, mis edaspidist tööd vajavad,“ lausus Vaher.

Lääne-Eesti Päästkeskuse päästetööde teenistuse juhi asetäitja Jaanis Otsla hindas koostööd Päästkeskusega

samuti väga heaks. „Kui päästjate jaoks on sukeldumine standardkogemus kõrgendatud riskikeskkonnas ehk laevas, siis sedalaadi õppused on eeskätt kasulik laevameeskonnale, kuna nemad ei tee selliseid õppusi nii tihti. Koostöö sujus meil omavahel hästi,“ täpsustas Otsla.

St Ola meeskonnaliikmed kustutasid õppuses tuld, kandisid kannatanuid tulekoldest välja ja aitasid neid helikopteri peale toimetada, samuti suhtlesid reisijatega. Parvlaeva kapten Tiit Jõgi lisas, et õppus sujus hästi ning oli õpetlik kõigile osapooltele. „Oli ka õhemaid kohti, mis said selgeks ja mida saame koostöös paremaks teha,“ arvas kapten Jõgi.

Väinamere Liinid OÜ teenindusjuhi Anu Hiiuväina sõnul olid õppuse ajal pardal ligi poolsada liinireisijat, kes tundsid õppusel toimuva vastu elavat huvi. „Need reisijad, kes tahtsid ka ise osaleda, said ülemises salongis harjutada päästevestide selgapanemist, osaleda evakuatsioonis ning elada kaasa laeval toimuvatele sündmustele. Ülejäänud reisijad said rahulikult viibida nõ õppusevälises tsoonis alumises salongis, kus neile serveeriti laevafirma poolt tasuta sooja suppi ja jooke,“ rääkis Hiiuväin. Infot laeval toimuva õppuse kohta said reisijaid nii sadamas, kus igauks sai selleteemalise infovoldiku, kui ka laeval, kus pardalolijaid informeerisid põhjalikumalt reisi alguses nii laevapere liikmed kui ka kapten,“ rääkis Hiiuväin.

Õppuse eesmärk oli harjutada Saaremaa Laevakompanii ja Lääne Piirivalvepiirkonna vahelist päästekoostööd ja parandada Lääne Piirivalvepiirkonna allüksuste ja lennusalga koostöövalmidust merepääste juhtumite korral, samuti harjutada HELOTRANCFER'i helikopteri ja piirivalvelaevaga üksuste vahelist koostööd ning sidepidamise protseduure, harjutada helikopteril asuva soojuskaamera kasutamist mereotsingutel; ning treenida Kuressaare RCC ja OSC SAR-protseduure.

Foto: Kalmer Sütt

Kagu Piirivalvepiirkonnas koolitati piirivalvureid sõidukite identifitseerimise alal

Andres Pilm

Piirivalvenooremveebel

Luhamaa maanteepiiripunkti vanemekspert

Kagu Piirivalvepiirkonnas toimus sõidukite identifitseerimise I astme koolitus, et ühtlustada piirivalvurite varastatud sõidukite alaste teadmiste taset.

Koolitus oli mõeldud eelkõige piirivalvuritele, kelle tööülesannete hulka kuulub sõidukite kontroll patrullitegevuse käigus või rahvusvahelises piiripunktis. Kursuse eesmärk oli õpetada hindama sõidukeid nende detailide järgi, anda ülevaade rahvusvahelisest probleemist seoses varastatud sõidukite salakaubandusega. Piirivalvuritele tutvustati sõidukite erinevaid registreerimistunnistuste liike ja nende dokumentide võltsinguid, praktiliste harjutuste käigus õpetati hindama sõidukit tervikuna lähtuvalt nii sõidukist endast, dokumentidest kui ka sõidukijuhist.

Koolitusel osales 14 piirivalvurit erinevatest struktuurüksustest. Koolitavate üldine tase oli väga erinev ja selle koolituse üks peamisi eesmärke oligi taseme ühtlustamine. Kõige positiivsemaks osaks võib nimetada erinevate struktuurüksuste väga head omavahelist koostööd, allüksuste

paindlikkust ootamatute olukordade lahendamisel ning piirkonna ja struktuurüksuste juhtkonna suurt toetus koolituse läbiviimisel.

Sõidukite identifitseerimise kursusel osalenud koos Kagu Piirivalvepiirkonna ülemaga

Foto: Alari Vent

Teooria...

Foto: Kalmer Kauts

...ja praktika

Foto: Kalmer Kauts

Toimus merepäästeõppus „Liivi laht 2009”

Janne Mets

5. septembri varahommikul kell 04:58 helistas Kuressaare Merevalvekeskuse korrapidajale Saaremaalt pärit kalamees Elmar, kes teatas, et nägi Abruka saare lähistel merel plahvatust või sähvatust. Kuna väljas oli veel pime, siis arvas kalamees, et tegemist võis olla merel ohtu sattunud väikealusega. Kiiresti otsustas kalamees kutsuda abi...

Nii algas Lääne Piirivalvepiirkonna ja Piirivalve Lennusalga vaheline ühine merepäästeõppus „Liivi laht 2009”.

Stsenaariumi järgi nägi Suures Katlas koos vennaga ka lastanud kohalik kalamees Elmar, et Abruka saare lähedal merealal toimus plahvatus või sähvatus ning arvas, et merel võib olla ohtu sattunud väikealus. Koheselt haaras Elmar telefoni ning teatas juhtunust Kuressaare Merevalvekeskuse korrapidajale. Korrapidaja andis juhtunust teada Kuressaare piirivalvekordonile ning kordonitoimikond sõitis merel toimuvat kontrollima. Ennetades olukorda, palus korrapidaja valmis panna ka piirivalve Lennusalga helikopterimeeskonna.

Merevalvekeskuse radarpildil oli näha oletatava, samas piirkonnas asuva aluse koordinaadid, mille korrapidaja kiiresti ka kordonitoimikonnale teatavaks tegi. Seejärel oli toimikonnal väikealust otsida juba lihtsam, sest suund aluse juurde oli teada.

Mõne aja pärast teatas uuesti kalamees Elmar, et nemad koos vennaga olid jõudnud paadiga Abruka lähistele ning nägid vees hulpimas meesterahvast, kes rääkis, et hüppas vette kuna alusel Teveni, kus ta viibis, oli toimunud plahvatus.

Samuti oli peale tema väikelaeval veel umbes paarkümmend inimest. Mees oli šokis ning alajahtunu tundemärkidega ja vajas kiiresti arstiabi. Ta selgitas, et väikealus oli teel Nasva sadamast Ruhnu sadamasse.

Merevalvekeskuse korrapidaja andis teate edasi Häirekeskusele, et Roomassaare sadamasse oleks vaja kiirabibrigaadi. Samuti kutsus korrapidaja kohale helikopteri ning piirivalvelaev Valve, et inimeste otsingud külmas vees sujuksid kiiresti...

Kokku viibis hädas olnud kaatril Teveni viisteist meest. Otsingute tulemusena leiti veest kokku 13 inimest, kes vajasisid abi veest pääsemisel. Kaks õnnetusse sattunud kaatril viibinud meest suutsid kustutada plahvatuse tagajärjel tekkinud leegid omal jõul ning kaater Teveni pukseeriti Nasva sadamasse.

Neli meest viidi kiirabiga “haiglasse” kuna tegemist oli alajahtumisega. Viis kannatanut toimetati Kuressaare piirivalvekordonisse sooja teed jooma ning kolm kannatanut vintsiti helikopteri pardale.

Õppus lõppes kell 07:11.

Abruka ja Kesselaiu lähistel toimunud ühisõppuse eesmärgiks oli piirkonna ja lennusalga koostöövalmiduse parendamine merepäästejuhtumite korral, raadioside- ja muude suhtlusvahendite kasutamine hädaolukorras, helikopteril asuva soojuskaamera kasutamine otsingutel pimedal ajal, merepäästeotsingu ja -operatsiooni teostamine ning informatsiooni kogumise, vahetamise ja edastamise kontrollimine.

Osalenute ja vaatlejate üldmulje õppuse kestvuse ja tulemuste osas oli rahuldav. Tõhustamiseks koostööd ning harjutamiseks erinevates kriisisituatsioonides käitumist, korraldatakse erinevaid õppusi ka edaspidi. Õppuse käigus täheldatud pisivead arutatakse läbi ühisel nõupidamisel.

Me gusta el futbol

Marika Ilves

Piirivalveameti peadirektori referent

Minu esimene kokkupuude jalgpalliga oli 1991. aastal sünnilinnas Viljandis. Viljandi Spordikooliga võttis ühendust üks Soome tütarlaste klubi ja avaldas soovi tulla Viljandisse jalgpallimatšile. Olles saatnud eelnevalt mitmeid vastuseid selle kohta, et Viljandis ei ole tütarlaste jalgpallipunti, otsustas kool soomlased siiski vastu võtta ja mängida. Seepeale pandi kolmest trennist – suusatajatest, tennisistidest ja sõudjatest – punt kokku. Mina tegelesin tol ajal sõudmisega. Mäletan, et saime umbes nädal aega enne soomlaste tulekut trenni teha ja üldse jalgpalli kui sellisega lähemalt tutvuda. Kuna me aga kõik olime sportitüdrukud, siis pakkus see meile suurt huvi ja naudingut. Mängu me muidugi kaotasime, aga üldse mitte piinlikult suure skooriga. See ehk andiski entusiasmi edasiseks, sest pärast matši otsustati Viljandisse luua tüdrukute jalgpallitiim (JK Viljandi Tulevik). Paljud tüdrukud, sealhulgas mina, tulime ära oma eelmistest treeningutest, et jätkata jalgpalliga.

Seltskond oli tore ja jalgpalli juurde tulles sain aru, et just see on ala, millega ma tegeleda tahan. Kõik eelnevad treeningud teistel aladel tundusid igavad. Mulle meeldib tiimitunne, rabeleme ühise eesmärgi nimel. Üksi uhamine pole minu teema.

Arvestades seda, et punt oli kokku pandud siiski eri spordialadega tegeleval tüdrukutel, oli ka nende füüsiline areng erinev. Kindlasti on jalgpalli juures oluline kiirus ja vastupidavus. Jalgpallimäng eeldab ka seda, et vajalikul hetkel peab mängijal olenevalt mänguolukorrast jätkuma julgust võtta teatud olukorras mäng "enda peale" (eriti ründajatel), samas tuleb luua ka tiimikaaslastele olukordi võimaluste (värvate) realiseerimiseks. Peab olema kokkumäng, mis on usalduse, füüsiliste võimete ja oskuste summa. Kui teed korralikult trenni, siis tulevad ka saavutused. Jalgpalli ei saa mängida „lillekesed“, piisavalt nahaalsust peab olema ja kui vaja, siis tuleb hambad ristis võidelda.

Humoorika suhtumisega meistritiitlini

Olen mänginud kahes klubis: alustasin JK-s Viljandi Tulevik ning minu viimane (ka praegune) klubi on Pärnu Jalgpalliklubi (PJK). PJK-sse mängima kutsus mind sealne treener Jüri Saar. Kuna Viljandis lõppesid mingil ajal jalkatreeningud ära, siis oli kutse PJK-sse rõõmustav. Eks alguses olid ikka kahtlused, et kas ma sobin sinna seltskonda ja kas ma olen piisavalt hea mängija, et õigustada kutset PJK-sse. Aga mind võeti seal väga hästi omaks ja kohanemiskursi ei tekkinud. Tegelikult olime kõik omavahel mingil määral tuttavad, sest naisjalgpallureid tol ajal väga palju ei olnud.

Pärnu Jalgpalliklubi. Marika Ilves on tagumises reas vasakult teine

Treeningud nägid välja nii, et pool punkti PJK-st tegi trenni Pärnus ning teine pool Tallinnas. Kodumängud toimusid samuti Pärnus. Selleks puhuks kutsus treener mängijad alati päev või paar varem Pärnusse, et veel enne võistlusi võimalikult palju koos treenida saaks. Pärnus trennis käies elasime Pärnu staadioni hostelis. Ka need hetked olid väärtuslikud, kui sai oma võistkonnaga koos aega veeta ka väljaspool mänguplatsi. Tihti võtsime koos ette külaskäike Pärnus elavate mängukaaslaste juurde või läksime lihtsalt üheskoos mere-randa, kus me sageli jalutamise asemel hoopis palli taguma hakkasime. Nagu ka mänguplatsil, saatis meid ka väljaspool seda meile omaks saanud huumor. Trenni teheski sai pidevalt nalja, mille peale treenerilt muidugi aeg-ajalt korralekutsu-

misi järgnes, aga ega me ei lasknud ennast segada. Huumor ei seganud meil korralikult treenimast, sest muidu poleks me PJK võistkonnaga meistritiitlini jõudnud.

Tööle sinise silmaga

PJK-l on traditsiooniks teha kaks korda aastas sõpruskohtumisi FC Toompeaga. Ühel sellisel kohtumisel sain ma ühelt oma mängijalt kogemata palliga ca kahelt meetritl otse vastu nägu. Selle tulemusel tekkis uhke sinine silm. Järgmisel päeval tööle tulles oli sinikas juba eriti silmapaistev. Võite ette kujutada, mida kõike arvati, selle kohta, kuidas ma selle sinise silma sain. Staabi inimesed teadsid kohe, et näe, Maar on jälle jalgpalli mänginud. Tagantjärele on see päris ere mälestus - peadirektor on pidanud kannatama jalgpallurist referendi sinist silma.

Eelmisel aastal liitusin ma piirivalve võrkpalli võistkonnaga ja võtan võimalusel treeningutest osa. Võrkpall on ka võrratu, aga jalgpall on minu jaoks ikkagi number üks.

Jalgpall on usalduse, füüsiliste võimete ja oskuste summa

Marika Ilves

Positsioon väljakul: kaitsja (mänginud ka väravavahina)

Auhinnakapp: Eesti meister 2005 ja 2006; EMV hõbemedal 1994, 2007, 2008; EMV pronksmedal 1994/95 ja 1995/96; Balti karika võitja 2004 ja 20005; Balti liiga hõbemedal 2007.

Löödud väravate arv Eesti liigas: 11

Koondisemänge: 12 (1995-2005).

Debüüt 12. septembril 1995 mängus Eesti - Poola

B koondise mänge: 1

Klubid: Viljandi JK Tulevik (1994-98, 2003-04), Pärnu JK (2005-)

Kolmteist piirivalvurit käisid ohutut jalgrattasõitu propageerimas

Velve Põldoja

Georgi Skorobogatov

Fotod: Tõnu Tänav

17.-18. juulil toimus juba üheksandat aastat rattaretk „Tahan sõita ohutult!“, kus Eesti Post, Eesti Politsei, Eesti Piirivalve, Falck Autoabi, Coca-Cola Hellenic Eesti ja Regio teadvustasid rahvale, kui oluline on rattaga ohutult liigelda ning liikluskeerises toime tulla.

Tänavu sõideti Läänemaa, Raplamaa ja Harjumaa teedel. Teekonna vältel (Risti-Laukna-Sipa-Märjamaa-Kaerepere-Alu-Hageri-Kurtna-Saue-Muraste) külastati kohalikke

postkontoreid ning korraldati marsruudile jäävates küldes ja linnas üritusi.

Tänavune rattaretk algas 17. juulil Ristilt. Traditsiooniliselt rivistusid kõik osavõtjad ning toimus ka loendus. Ristil avati jalgrattaparkla ning rattaretkega seoses nimetati ka asula keskväljak Jalgratturi platsiks. Retkelisi tervitasid kõikide osalevate asutuste esindajad, Risti vallavanem ja regionaalminister. Ristil tegime auringi küüditatule pühendatud mälestussamba ümber ning alustasime sõitu.

Osalejaid oli kokku 105, neist 13 piirivalvest. Osalejate üldarv varieerus etapisti, sest traditsiooniliselt iga kohaliku omavalitsuse territooriumil sõitsid kaasa ka selle esindajad.

Nii teedel liikudes kellestki mööda sõites kui ka asulates, kus vahepeatusi tegime, väljendas rahvas rõõmu ja heameelt meid nähes. Nii suure hulga ratturite nägemine tekitas elevust ja oli palju uudistajaid. Võib arvata, et keskmiselt 20 km/h kiirusega liikuv kolonn pakkus autojuhtidele teatud ebamugavusi, kuid näha oli ka nende mõistvat suhtumist.

Kogu teekonna vältel (Risti-Laukna-Sipa-Märjamaa-Kaerepere-Alu-Hageri-Kurtna-Saue-Muraste) tehti erinevates peatuskohtades kõikide huviliste jalgratastele tehnilist ülevaatusi. Parema nähtavuse ja ohutu liiklemise tagamiseks lisati ratastele helkureid ning räägiti ohutust liiklemisest, sealjuures kiivri kandmise vajalikkusest. Kõikides peatuskohtades ootas hulganisti lapsi. Sotsiaalprojektina tehti tänavu korrastustöid Laukna lasteaia mänguväljakul, kus värviti mängumaja ning uue ümbrise sai liivakast. Põnev oli, kui ligi pool osavõtjatest ühte pisikest mängumaja erinevatest külgedest ja erinevate nurkade alt korraga värvis. Tänu eriti ilusale suveilmale saime igas peatuspaigas päikest võtta.

Meelde jäi Kurtna mootorrattamuuseumi külastus, kus eksponeeritakse jalgrattaid ja mootorrattaid läbi aegade. Põnev oli leida oma esimene ratas eksponaatide seast ja meenutada, kuidas sai kunagi tehtud oma esimesed sõidud jalgrattaga.

Kõige tugevamaid emotsioone tekitas rattaretk tervikuna. Nii suure rahvahulgaga ratastel mõne päeva veetmine, ühised tegevused, suhtlemine ja õhtused peod – see kõik on rattaretkel lahutamatu osa. Omaette elamus oli muidugi saja inimese kolonnis liikumine – nendele, kes sellega harjunud ei ole, on see keeruline ülesanne, sest eriti tähelepanelikult peab jälgima enda ja teiste liiklemist, teedel esinevaid takistusi, kohanema pidevate sõidukiiruse muutustega, jälgima teiste märguandeid ning edastama kiiresti infot kõrvalsõitjatele. Selline üheskoos liiklemine, kiivrid peas ja helkurvestid seljas, tõstab osalejate teadlikkust turvalisest jalgrattaga sõitmisest, kuid propageerib konkreetse eeskujuga turvalist liiklemist ka teistele – ratturitele, autojuhtidele, jalakäijatele.

Esiletõstmist vääriksid ka lapsed, kes tublisti retkest osa võtavad ning kellest osa on peaaegu imikueast saadik igal aastal kaasas käinud.

Summary

This edition of the Piirist Piirini magazine shows that once again the summer has been very busy for borderguards. Although the most important event was the Borderguard's two-day summercamp on a beautiful Valkla beach. Borderguards from all over Estonia came with their families to take part in various competitions and to just have a good time. Even rain didn't ruin the mood and everyone went home with warmth in their hearts.

When it comes to serious matters the high point of the summer was the visit of Russian Army-General V. Bronitšev, who visited Estonia for the first time. A big maritime rescue exercise took place in Estonia at the end of August, it was called Gulf Spear 2009. Russian and Finnish borderguard ships and helicopters also took part in that exercise.

One of the priorities of Estonian border guard has continually been teaching our knowledge to other countries to avert international crime. In this edition we give the insight to the co-operation project between Estonian and Georgian borderguards to obviate international smuggling of vehicles.

In our persona section you can find a story about Borderguard-Major Inge Lindsaar, the chief of International Cooperation Unit in the Estonian Borderguard. She has had a very interesting life both in borderguard and as a criminal investigator both in the Soviet Union and Estonian police forces.

Our magazine gives an overview of the trends of crimes in different borderguard points, illegal immigrants being the biggest issue during this summer.

Pildid 5.09. toimunud õppuselt „Liivi laht 2009“

Fotod: Kalmer Sütt

